

Podrobný plán aktuálne platných aj pripravovaných parkovacích zón a spolupracujúcich súkromných parkovísk. **POZOR Aj s rozšírením petržalskej zóny PAAS od 25. 9. 2023.**

KDE PLATÍ PETRŽALSKÝ PARKOVACÍ SYSTÉM, KDE MESTSKÝ PAAS? VEĽKÁ MAPA PARKOVANIA

STR. 16 - 17

Číslo 9/2023 | Ročník 5 | September 2023 | petrzalka.sk

Do konca roka plánuje oddelenie správy verejných priestranstiev osadiť pätnásť pitných fontánok.
Foto: Ivana Vrablová

PETRŽALKA SPUSTILA PROJEKT PITNÝCH FONTÁNOK PRI IHRISKÁCH

STR. 3

EDITORIÁL: SKÚŠKA OHĽADUPLNOSTI A REŠPEKTU

Na Gessayovej vyrástlo detské ihrisko. Bez plotu a bez bariér. Medzi deťmi, športovcami, oddychujúcimi a ... psami. Štandard vo svete, na ktorý si my len zvykáme.

Napriek dobrému zámeru si uvedomujeme, že stretnutie so psom nemusí vždy skončiť dobre, a tak priestor potrebuje pravidlá, ktoré spočívajú v regulácii ich pohybu.

Ani tie však nebudú nič platné, pokiaľ sa nebudeme navzájom rešpektovať a nebudeme k sebe ohľaduplní. A toto platí nielen vo vnútrobloku Gessayova, ale všade, nech už sme pešo, na bicykloch, alebo máme so sebou svojich miláčikov. Či už sú nimi naše ratolesti alebo štvornohí priatelia.

STR. 4

Miriam Kamhiyehová
vedúca oddelenia životného prostredia a územného rozvoja

NAJKRAJŠIA PREDZÁHRADKA TOHTO ROKA JE NA FARSKEHO

Prvý kvet, ktorý tu pred siedmimi rokmi zasadila Jarka Boboková, je spojivom medzi starou, už neexistujúcou, a modernou Petržalkou. Pochádza zo záhrady domu, ktorý zbúrali kvôli sídlisku.

STR. 5

VOĽBY DO NR SR 2023

Ktorá je vaša volebná miestnosť, ako získať voličský preukaz, ak nemôžete odvoliť v mieste trvalého bydliska a ako si vybaviť prenosnú volebnú schránku?

STR. 18 - 23

FC PETRŽALKA CHCE POTEŠIŤ DIVÁKOV VÝSLEDKAMI I KOMFORTOM

Najstarší futbalový klub na Slovensku chce opäť prilákať divákov na štadión. Okrem kvalitných zápasov prišiel aj s ďalšími novinkami – napríklad špeciálnou zónou pre deti či fanshopom.

STR. 30 - 31

NOVINY NAŠA PETRŽALKA NÁJDETE AJ NA INTERNETE.
NASKENUJTE QR KÓD A ČÍTAJTE ONLINE

PETRŽALSKÁ PLAVÁREŇ PRINIESLA PO LETNEJ ODSTÁVKE VIACERÉ NOVINKY

Predĺženie otváracieho času počas víkendov, bufet s kaviarňou, ale aj viac sprch pre návštevníkov.

Po trojtýždňovej letnej odstávke začala Petržalská plaváreň pre verejnosť fungovať s viacerými novinkami. Najväčšou je vynovená vstupná hala, kde si návštevníci odteraz môžu kúpiť občerstvenie. Samoobslužný bufet a kaviareň sú k dispozícii denne od 6:00 do 22:00, v ponuke sú teplé nápoje, nealko, ale aj sladké či slané pečivo.

„Ponuku chceme variovať. Otestujeme, čo návštevníkom najviac chutí a prispôbíme ju tomu,“ hovorí riaditeľ plavárne **Oskar Gaál**.

Niektorých možno prekvapí, že z haly zmizli sedadlá a odkladacie skrinky na topánky. Nahradili ich dizajnové stoly a stoličky, kde si môžu návštevníci posediť a skonzumovať zakúpené občerstvenie. „Donedávna sa návštevníci prezúvali vo vstupnej hale pri recepcii, kde sa kupujú vstupenky. Teraz sa prezúvajú až v šatniach za turniketom, obuv si odložia do skriniek spolu s oblečením,“ upresňuje Gaál.

TOBOGAN, DETSKÝ BAZÉN AJ SAUNY DLHŠIE

Po novom si návštevníci užijú bazény dlhšie, a to aj cez víkendy. Počas celého týždňa je plaváreň otvorená od 6:00 do 22:00. Novinkou sú digitálne hodiny pre športových plavcov.

Prevádzkové hodiny sa predĺžili a zosúladiť aj v detskom bazéne a tobogane. Otvorené sú denne od 9:00 do 21:00.

Saunový svet je k dispozícii každý deň od 12:00 do 22:00.

VIAC SPRCH

Pri zisťovaní spätnej väzby od návštevníkov zaznelo viacero sťažností na nedostatok sprch. Nové

Vo vstupnej hale je nový bufet a kaviareň, zmizli z nej sedadlá a skrinky na odkladanie topánok. Po novom sa prezúva až v šatniach. | Foto: Ivana Vrablová

vedenie preto využilo trojtýždňovú odstávku aj na navýšenie ich počtu.

Dámy môžu využiť päť sprch namiesto pôvodných troch, pánom pribudli až tri nové sprchové hlavice, čím sa ich počet zdvojnásobil. „Sprchy boli v čase špičky značne poddimenzované. Návštevníci sa sťažovali na čakanie a čo je horšie, kvôli strateným minútam boli nútení priplácať si za vstup,“ konštatuje Gaál.

Rovnaký problém spôsobuje aj nedostatok sušičov na vlasy. „Nefunkčné fény sme opravili. Do budúcnosti by sme radi navýšili ich počet aj výkon, no musíme v prvom rade vyriešiť slabé ističe, ktoré by pri väčšom nárazovom napätí mohli spôsobiť výpadky elektriny,“ vysvetľuje.

PLÁNY S WELLNESSOM

Zmeny sú plánované aj v saunovom svete. Do budúcnosti by sa mal rozšíriť o masérsku službu a moderné wellness centrum. „Aktuálne pracujeme na vizualizáciách, ak

nšetko vyjde, dovoľm si tvrdiť, že pôjde o jeden z top wellnessov v Bratislave,“ prezrádza Gaál.

Súčasťou wellnessu by mali byť zážitkové sprchy, Kneippov kúpeľ, ochladzovací bazén i saunové ceremonie.

DÔRAZ NA ÚSPORU

Veľký dôraz sa kladie na úsporu vody a energií. Niektoré menšie opatrenia už boli zrealizované, napríklad 90 percent svetiel nahradili úspornejšie LED svietidlá. Zariadenie vzduchotechniky sa prepína na denný a šetrnejší nočný režim a k úspore energetických nákladov plavárne prispeli aj lokálne opravy bazénov. Podľa Gaála však bude potrebné zamerať sa na opatrenia väčšieho rozsahu – zaobstarat' efektívnejšie tepelné výmenníky a čerpadlá či využiť energiu z fotovoltaických panelov.

Mária Halašková

Pribudlo dizajnové posedenie, kde zákazníci môžu skonzumovať jedlo z bufetu či vypíť si kávu. | Foto: Mária Halašková

PETRŽALKA OSÁDZA PRI IHRISKÁCH ZELENÉ PITNÉ FONTÁNKY

Do konca roka by malo v Petržalke pribudnúť až pätnásť typických zelených pitných fontánok. | Foto: MČ Petržalka

Osvieženie v horúčavách, ale aj pomoc pri dodržiavaní pitného režimu.

To je cieľom nového projektu samosprávy, v rámci ktorého inštaluje vo viacerých lokalitách mestskej časti špeciálne petržalské pitné fontánky. „Umiestňujeme ich **AKTUÁLNE** prioritne v susedstve ihrísk a detských ihrísk, aby sa mohli osviežiť rodičia s deťmi, ale aj ľudia, ktorí si prišli zasportovať“, objasňuje Peter Slovák, vedúci oddelenia správy verejných priestranstiev, ktoré projekt zastrešuje i realizuje.

Do konca roka by chceli „petržalskí makači“ namonto-

vať až pätnásť takýchto fontán. Aktuálne sú v prevádzke dve – na Gercenovej a na detskom ihrisku na Draždiaku. Ďalšie štyri – na Vavilovovej, Fedinovej, Ševčenkovej a Haanovej by mali začať fungovať v najbližšom čase. „Čakáme ešte na inštaláciu systému, ktorým dokážu naši kolegovia z referátu informačných technológií fontánky na diaľku vypnúť – napríklad v prípade havárie. Systém bude tiež monitorovať spotrebu vody,“ upresňuje Slovák.

Fontánky sú namontované na odovzdávacích stanicách

tepla (OST) spoločnosti Veolia. Všetky komponenty, z ktorých sú zhotovené, sú certifikované a zo zdravotne nezávadných materiálov. Užívateľia si ich ľahko všimnú – fontánka má totiž charakteristickú „petržalskú“ zelenú farbu.

Pitné fontánky poskytnú občerstvenie od jari do jesene, vypínať by sa mali – kvôli mrazom – najneskôr koncom októbra.

Martina Štefániková

VYHRADENÉ PARKOVANIE: PREDĹŽENIE, ZRUŠENIE I ZMENU EČV UŽ VYBAVÍTE ONLINE

Stačí vyplniť formulár na webe a priložiť potrebné dokumenty.

Petržalská samospráva pracuje na tom, aby obyvatelia mestskej časti mohli čo najviac úradných záležitostí vybaviť z pohodlia domova – elektronicky. Najnovšie každý z vyše 1700 držiteľov povolenia na vyhradené parkovacie miesto môže požiadať o predĺženie jeho platnosti, zrušenie alebo zmenu evidenčného čísla vozidla (EČV) aj cez internetový formulár na webe **PARKOVANIE.PETRZALKA.SK**.

Z pohodlia domova

„Žiadateľ už nemusí chodiť na úrad. Potrebné doklady stačí naskenovať alebo odfoťiť a priložiť do online formulára,“ opisuje výhody elektronického systému vedúci referátu statickej dopravy Andrej Árva. Treba zadať údaje držiteľa povolenia o vyhradené státie, ako aj držiteľa vozidla, vyplniť EČV bez chýb, medzier

a s registračným kódom, ktorý bol majiteľovi vozidla vygenerovaný pri registrácii do Petržalského parkovacieho systému.

„Registračný kód je povinný údaj, bez neho systém neumožní odoslať žiadosť, preto je potrebné, aby mal držiteľ vozidla riadne registrované,“ dodáva Árva. Nový elektronický systém výrazne zefektívni prácu zamestnancov referátu, zamedzí prípadnému zneužívaniu a sprehládni evidenciu.

Zmluva na dva roky

Samospráva však zdôrazňuje, že už vyše dva roky neprijíma žiadosti o nové vyhradené parkovacie miesta. Požiadať o ne môže iba ťažko zdravotne postihnutá osoba (ŤZP) odkázaná na individuálnu prepravu (držiteľ modrého preukazu) s trvalým pobytom v Petržalke a s registrovaným vozidlom.

Zriadenie vyhradeného miesta pre osoby ŤZP aj jeho presun sú splatnené. Suma sa odvíja od cien potrebného dopravného značenia a situácie v teréne. Splatená je aj zmena EČV v evidencii.

V súčasnosti sa vydávajú povolenia na dva roky, pričom mestská časť môže pristúpiť k skoršiemu zrušeniu vyhradenia podľa platného VZN o miestnych daniach a poplatkoch. Najčastejšie sa tak deje kvôli zneužívaniu alebo z dôvodu zavedenia celomestskej parkovacej politiky PAAS.

Len jedno auto

Ak na vyhradenom mieste niekto zaparkuje neoprávnene, „treba kontaktovať referát statickej dopravy na čísle 0947 487 111, mestskú políciu na čísle podľa príslušného obvodu alebo na čísle 159. Po udelení súhlasu od polície pristúpime k odľabu,“ upozorňuje Árva

a dodáva, že ani držiteľ povolenia na vyhradenom mieste nemôže parkovať s iným, ako so schváleným vozidlom a ani umožňovať parkovanie rodine či známym.

Zmeny v značení

Všetky novovyhradené parkovacie miesta sú v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra SR z roku 2020 označené dopravnou značkou „Zákaz zastavenia“ s dodatkovou tabuľou „vyhradené parkovanie“ bez uvedenia EČV, pričom vodorovne sa môžu vyznačiť len okraje parkovacieho miesta. Modré značky „P-Reserve“ s uvedením EČV a ikonkou invalida sa už neosádzajú.

Pre ďalšie informácie môže verejnosť kontaktovať referát statickej dopravy mailom na parkovanie@petrzalka.sk alebo telefonicky na čísle 0947 487 113.

Samospráva aktuálne pracuje na tom, aby cez webový elektronický systém bolo možné registrovať aj nové žiadosti o vyhradené parkovanie ŤZP osôb.

Mária Halašková

DETSKÉ IHRISKO GESSAYOVA BUDE BEZ OPLOTENIA

Pilotným projektom sa chce Petržalka priblížiť moderným štandardom.

Petržalka po prvýkrát pristúpila k vytvoreniu detského ihriska, ktoré nebude ohradené oplotením. Vo vnútrobloku Gessayova musí preto zaviesť opatrenia na regulovanie pohybu psov.

V Petržalke sa detské ihriská začali oplocovať okolo roku 2008, keď sa postupne redukoval počet starých ihrísk zo stopäťdesiat na päťdesiat, v snahe odlíšiť ihriská v aktívnej správe od tých, ktoré išli postupne do útlmu. Ďalším dôvodom bol rastúci počet psov na sídliskách. Z 55 detských ihrísk v správe mestskej časti je tak až 54 oplotených.

Ako hovorí **Anna Všetěčková** z referátu investičných činností miestneho úradu Petržalka, v súčasnosti nie je v platnosti žiadna legislatíva, ktorá by povinnosť oploť ihrisko vyžadovala. „Aj preto sme sa rozhodli jedno ihrisko neoploť a zároveň na ňom zabezpečiť čistotu a dodržiavanie pravidiel v zmysle prevádzkového poriadku,“ vysvetľuje. Pilotný projekt otestujú na staronovom ihrisku Gessayova.

„Na trávnej ploche na Gessayovej by sme chceli zachovať vizuálne otvorený priestor a prírodný vzhľad celého areálu,“ hovorí o ihrisku, ktoré vlní v lete podstúpilo kompletnú revitalizáciu. Zahŕňala výmenu herných prvkov za modernejšie a rozšírenie ihriska pre nové pieskovisko a ďalší mobiliár.

CHCÚ NÁJSŤ KOMPROMIS

Na to, aby sa mestskej časti podarilo tento cieľ dosiahnuť, však bude potrebné zaviesť do praxe viaceré regulačné opatrenia v snahe

predchádzať prípadným sporom medzi psíčkarmi a nepsíčkarmi.

Keďže ide o frekventovanú lokalitu – v blízkosti sa nachádza základná i materská škola, workoutové ihrisko a okolité pozemky využívajú psíčkari na venčenie – jedným z opatrení bude regulácia pohybu psov. „Obyvatelia nám adresujú mnohé požiadavky na oploenie obnoveného ihriska na Gessayovej práve z dôvodu voľného pohybu psov, ktorí vstupujú na plochu ihriska a k herným prvkom,“ konštatuje Všetěčková. Ďalším problémom je znečistenie ihriska psími exkrementmi.

Zabrániť nezhodám a znečisteniu ihriska má nové znenie a vyhradenie priestoru na venčenie.

VYZNAČENÉ ZÁKAZY

Okolité chodníky budú označené vodorovným značením „Zákaz voľného pohybu psov“. Po chodníkoch sa teda budú môcť pohybovať psy výlučne na vŕdzke.

Ďalším opatrením vo vnútrobloku Gessayova bude zvislé značenie upozorňujúce na zákaz vstupu so psom, a to nielen na detské ihrisko, ale na celú plochu verejnej zelene, kde sa nachádza i workoutové ihrisko a relaxačná lúka.

„V rámci regulácie pohybu psov v tejto lokalite mestská časť vymedžila aj priestor na ich venčenie, kam už premiestnila aj zbernú nádobu s vreckami na psie exkrementy,“ menuje novinky vedúca petržalského oddelenia životného prostredia a územného rozvoja **Miriám Kamhiyehová**.

Psíčkari budú mať vo vnútrobloku k dispozícii vyhradené miesto, kde bude naďalej voľný pohyb psov umožnený. Ak sa im tento vyhradený priestor bude zdať

Detské ihrisko na Gessayovej prešlo vlní kompletnou revitalizáciou.
Foto: Ivana Vrabľová

nedostatočný, využiť na venčenie môžu vzdialenejšie pozemky v okolí Gessayovej.

Kamhiyehová na záver dvíha varovný prst, že mesiac po spustení regulácie bude samospráva porušovanie zákazov pokutovať prostredníctvom mestskej polície. „Prvý mesiac vyzveme jej členov, aby dohľadali a upozorňovali na dodržiavanie

stanovených pravidiel. Po tomto termíne pristúpia k sankcionovaniu.“

Ak sa pilotný projekt na Gessayovej osvedčí, do budúcnosti by sa mohla samospráva uberať rovnakou cestou a oploenie odstrániť aj na ďalších ihriskách vo svojej správe.

Mária Halašková

INZERCIA

MÁŠ RÁD TANEC A ZÁBAVU?
SHOW, JAZZ, CONTEMPORARY, MODERN DANCE?
ZÁKLADY GYMNASTIKY, LAHKEJ AKROBACIE?
TAK NEVÁHAJ A PRIDAJ SA K NÁM!
0908 875 393, Dom Kultúry Ovsíšte
www.skfortistam.sk, Facebook – Fortis DANCE

NAJKRAJŠIA PREDZÁHRADKA TOHTO ROKA V PETRŽALKE JE NA FARSKÉHO

„Prvá rastlina, ktorú som tu zasadila, pochádza zo záhrady nášho rodinného domu zbúraného pre výstavbu Petržalky,“ hovorí Jarka Boboková.

Tretí ročník súťaže o najkrajšiu predzáhradku petržalského sídliska, ktorú organizuje mestská časť, už pozná víťazov. Súdiac podľa reakcií, aj tento rok bolo veľmi ťažké vybrať si z desiatich finalistov jediného favorita, no napokon vo facebookovom hlasovaní najviac „lajkov“ získal projekt na Farského 20. Na ďalších priečkach skončili záhradky pred bytovými domami na Vilovej 15 a Tupolevovej 22.

NEDÁ SA ODRADIŤ

„Začala som nesmelo. Nevedela som, aká bude reakcia okolia. Nesmierne mi pomohlo povzbudenie suseda, ktorý ma ubezpečil, že založiť záhradku pred naším panelákom je výborný nápad,“ hovorí **Jarka Boboková**, autorka – a duša – víťaznej petržalskej predzáhradky. Mimochodom, prvý kvet, hosta, ktorú tu zasadila pred siedmimi rokmi, je skutočným spojivom medzi starou, už neexistujúcou, a modernou Petržalkou. Je totiž potomkom rastliny, ktorú Jarka Boboková a jej rodičia preniesli na chalupu po tom, ako jej rodný dom padol za obeť budovaniu petržalského sídliska.

K hoste postupne pribúdali ďalšie kvety. A aj odbúdali. Niektoré preto, že pani Boboková rešpektuje susedov, ktorí trpia alergiami na isté druhy rastlín, iné preto, že sa niekomu zapáčili a vrátil sa po ne s rýľom. „Aj včera som si všimla, že v záhone pribudol kráter. Kvety boli fuč. Nebolo to prýkrát, ale túto kategóriu ľudí sa snažím nevšimnúť si, beriem to tak, že ma to nesmie odradiť.“

Jarka Boboková predzáhradku na Farského 20 založila pred siedmimi rokmi. Foto: Ivana Vrabľová

Predzáhradka na Vilovej 15 obsadila v hlasovaní 2. miesto. | Foto: Ivana Vrabľová

Sídliskové predzáhradky podľa nej nemusia byť architektonicky dokonalé. „Čo by však mali mať – a ja dúfam, že tá naša to má – je genius loci, duch miesta. To, čo vyžarujú. Tá naša, aspoň podľa tobo, čo hovoria okolídúci, vyžaruje pokoj,“ hovorí.

REŠPEKTUJÚ JEJ KONCEPT

Dá sa povedať, že na Farského sa vytvoril akýsi záhradkársky

konglomerát. Predzáhradky tu postupne vytvorili obyvatelky z troch susediacich vchodov. „Niežeby sme ich nejako prepojili, sme autonómne jednotky. Ale máme veľmi dobré vzťahy, radíme si, vymieňame si rastliny.“

Rastliny jej nosia aj záhradkári z iných panelákov z okolia i susedia. Váži si, že rešpektujú jej koncept a nikdy nezasadia nič bez toho, aby sa s ňou poradili. Vďačná im je tiež za to, že ak je to potrebné, pomáhajú jej so starostlivosťou. Jeden z obyvateľov vchodu napríklad už niekoľko ro-

kov kosí trávnik pred domom tak, aby dotváral krásu záhonov, ďalšia suseda sa zas stará o polievanie.

„V ústrety nám vychádza aj spoločenstvo vlastníkov. Zo spoločných peňazí sme zakúpili kosačku, čerpáme vodu a raz sme dostali aj príspevok na kúpu rastlín,“ približuje.

SILNÝ SOCIÁLNY ROZMER

Každá rastlina má svoje presné miesto, kvety sú starostlivo vybrané tak, aby záhony kvitli počas celého roka. „Napríklad aksamietnice a veternica kvitnú až do novembra. Dokonca chryzantémy nám kvitli ešte pred Vianocami,“ prezrádza.

Koľko času venuje petržalskej predzáhradke, presne povedať nevie. Najviac práce je na jar a na jeseň, zvyšné mesiace sú „udržiacie“. A potom – čas strávený starostlivosťou o záhony nepočítá na minúty, „pretože je to činnosť, ktorú ma nesmierne teší a upokojuje. Nikdy som si nemyslela, že je možné niečo takéto vytvoriť v panelákovom prostredí,“ priznáva.

Bývalá profesorka Univerzity Komenského, odborníčka na dejiny 19. storočia, zdôrazňuje, že predzáhradka má okrem estetického aj silný sociálny rozmer. „Je o zblížovaní, aspoň ja to tak vnímam. Vďaka týmto záhonom som spoznala nielen susedov, ale aj ľudí, ktorí chodia okolo. Dokonca s niektorými som nadviazala veľmi úzke vzťahy,“ uzatvára.

Martina Štefániková

Chcete si založiť predzáhradku? Požiadajte o pomoc petržalský referát zelene. Viac sa dozviete na s. 10.

PETRŽALSKÍ ÚRADNÍCI MEDZI NAMI: ŠETRIA VEREJNÉ PENIAZE

Referát projektového riadenia už Petržalke „zarobil“ vyše sedem miliónov eur.

Úlohou projektových oddelení je hľadať externé finančné zdroje na projekty, ktoré chce realizovať samospráva. Napriek tomu, že tím výrazne odľahčila obecný rozpočet, tvrdeniu, že šetria verejné peniaze, sa bránia. „Nie je to celkom presné, lebo mnohé projekty, ktoré sú bradené z dotácií, by bez vyhlásenia výzvy samospráva jednoducho nerealizovala,“ hovorí vedúca petržalského referátu projektového riadenia **Daniela Gáliková**.

Kolegovia z referátu projektového riadenia. Zľava Daniela Gáliková, Martin Sanitra a Nad'a Rázusová. | Foto: Ivana Vrabľová

BONUSOM JE SPOLUPRÁCA

Dobry projektový manažér by mal mať dobré komunikačné schopnosti, strategické a analytické myslenie, mal by zvládať stresové situácie, byť operatívny, precízny a dochvilný – to je veľmi dôležité, keďže treba neustále dodržiavať nejaké termíny.

V minulosti boli projektové tímy skôr doménou tretieho sektora, s rozmachom dotačných schém – a najmä eurofondov – zameraných na rozvoj rôznych oblastí obecnej infraštruktúry, sa však postupne začali formovať aj v samosprávach.

Projektový tím petržalského úradu tvoria okrem Daniely Gálikovej **Soňa Kyselová**, **Nad'a Rázusová** a **Martin Sanitra**. Väčšina z nich prišla na úrad zo súkromnej a neziskovej sféry – iba Soňa Kyselová „už dlho pracuje pre Petržalku a z toho už niekoľko rokov na projektovom referáte,“ hovorí Gáliková. Skúsená kolegyňa je podľa nej veľkým prínosom, keďže počas svojho pôsobenia už „zaužila iks typov projektov a vie bleskovo zareagovať, ak potrebujeme rýchlo získať nejaké materiály“.

Gáliková desať rokov pôsobila v neziskovej branži, v sociálnej oblasti, má však skúsenosti aj s prácou úradníčky, keďže predtým pracovala – v Petržalke – tiež na sociálnom oddelení. Rozdiel v práci pre neziskovku a samosprávu vníma najmä cez veľkosť projektov. „Predtým som grantovala najmä menšie projekty, zamerané napríklad na prevádzku. Tu som sa stretla s veľkými investičnými výzvami,“ vysvetľuje. Ďalší rozdiel? „Spolupráca. V neziskovom sektore ste veľmi osamelí, musíte všetko spraviť sami. Tu máte odborníkov, ktorí vám vedú pomôcť. Vďaka tomu sa žiadosti tvoria ľahšie.“

KOMPLEXNÝ TÍM

Sanitra prišiel na úrad zo súkromnej sféry. V dotáciách je naozaj doma, keďže už od roku 2004 robil poradenstvo pre menej skúsených uchádzačov o eurofondy. Keďže predtým mal „firmu o jednom človeku“, za najväčší bonus považuje, že si teraz môže prácu podeliť s kolegami.

„Asi najväčšou motiváciou, prečo som sa rozhodol pracovať pre Petržalku, bolo to, že v nej žijem,“ prezrádza. Celkom bezprostredne ho vraj inšpiroval dotazník k Programu hos-

podárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR), ktorým vlni na Dňoch Petržalky mestská časť zistovala potreby obyvateľov. Imponovalo mu, že participuje taký dôležitý dokument s občanmi.

Mimochodom, tvorbu PHSR má pod palcom práve referát projektového riadenia. Šťastí aj preto, že potreby a požiadavky obyvateľov zadané v PHSR určujú aj smerovanie žiadostí o dotácie a tiež zvyšujú úspešnosť ich pridelenia. „Komunikáciu s jednotlivými referátmi veľmi precízne zastrešuje Nad'a Rázusová, ktorá k nám prišla z knižného vydavateľstva,“ hovorí Gáliková a dodáva: „Ako vidno, všetci sme prišli z rôznych svetov. Ale práve to je dobré, lebo dokážeme vytvoriť komplexný tím, kde má každý svoje miesto a vie v danom momente správne zareagovať.“

ROZVOJ DISKVALIFIKUJE

A správne zareagovať v danom momente je pri dotáciách alfou a omegou. „Výzvy nám prichádzajú do mailov na dennej báze a zároveň sami aktívne sledujeme, či sa neobjaví niečo, čo by mohlo byť pre úrad prospešné,“ ho-

vorí Sanitra. Hlavnými partnermi mestskej časti na čerpanie dotácií sú Ministerstvo investícií a regionálneho rozvoja SR, Bratislavská župa, bratislavský magistrát či envirofond a „aktuálne máme veľké projekty z Fondu na podporu športu“.

Impulzy dostávajú aj od jednotlivých oddelení a referátov – napríklad, ak školstvo potrebuje rozšíriť kapacitu školy či škôlky, osloví ich so žiadosťou, aby preverili databázy. A naopak – ak natrafia na zaujímavú výzvu, kolegov z príslušného oddelenia sami kontaktujú.

No nie z každej zaujímavej výzvy môže Petržalka profitovať. „Pri žiadostiach o dotácie nás často vopred diskvalifikuje, že Petržalka sa nachádza na území hlavného mesta Bratislava a tá, ako najvyššej región, býva z mnohých výziev vylúčená,“ približuje úskalia získavania dotácií Sanitra. Ďalším problémom býva vlastníctvo pozemkov, na ktorých chce mestská časť projekt realizovať.

MÓDNE TRENDY

Aj výzvy podliehajú trendom. Napríklad teraz sú „in“ tzv. zelené témy. „Aj v Petržalke, tím, že aktu-

álne riešime energetickú krízu a máme tu veľa starých budov, ktorých prevádzka je veľmi drahá, sledujeme výzvy zamerané na znižovanie energetických nákladov,“ približuje Sanitra.

V minulosti už mestská časť realizovala viacero projektov zameraných na zmiernenie klimatických zmien. Ešte v roku 2017 boli vďaka Nórskeho fondu zrevitalizované námestia Hraničiarov a Vlastenecké. „V roku 2018 sme patrili k prvým samosprávam, ktoré nabrali dve autá elektromobilmi,“ prekvapuje Kyselová.

Spomenie aj spoločný projekt s Maďarskom v rámci Interreg, kde slovenské a maďarské školy vypracovali brožúry o možnostiach zlepšenia klímy v oblasti toku Dunaja. „Na záver sa mali deti stretnúť v spoločnom tábore, žiaľ, prekazil to covid,“ vraví Kyselová.

Nielen klíme, ale aj zlepšeniu života seniorov môžu pomáhať dotácie. V rokoch 2019-2021 sa petržalská samospráva stala

lídrom projektu niCE-life, v rámci ktorého sa v Bratislave testovalo monitorovacie zariadenie pre ľudí s Parkinsonovou chorobou.

Ďalšou oblasťou, ktorá je v Petržalke v kurze, je rozvoj športovej infraštruktúry. „Máme rozbehnutých viacero veľkých projektov – vybudovanie multifunkčnej športovej haly Pankáčova, rekonštrukciu haly na ZŠ Prokofievova či obnovu plavárne na ZŠ Pankáčova. Snažíme sa získať ďalšie zdroje na opravy atletických oválov na základných školách alebo na modernizáciu povrchov športových ihrísk.“

Spolu s petržalskými „iteč-kármi“ pracujú tiež na unikátnom projekte: aplikácii, prostredníctvom ktorej by si verejnosť nelenže mohla prenájsť termíny na športovanie v halách, školských telocvičniach i ihriskách, ale užívatelia by získali aj QR kód na ich odomknutie. Aplikácia by dokonca mohla manažovať aj osvetlenie na vonkajších ihriskách. „Žiadosť cez digitálny grant vyhlásený ČSOB je už

podaná, výsledky by mohli byť známe niekedy v októbri,“ hovorí Sanitra.

VYŠE SEDEM MILIÓNOV EUR

Dobrou správou je, že Petržalka je v získavaní peňazí z externých zdrojov veľmi úspešná. „Dokonca aj projekty, ktoré pôvodne neboli schválené pre nedostatok financií, tak teraz, keď sa fondy opäť naplnili, nám z nich spätne vyplátia peniaze – napríklad na navyšovanie kapacít materských škôl. Škôlky dávno fungujú a momentálne čakáme na refundáciu vynaloženej sumy,“ približuje Sanitra.

Pre lepšiu predstavu – aktuálne referát administruje v rôznej fáze asi dvadsiatu projektov, v ktorých má mestská časť zazmluvnených vyše 7,1 milióna eur.

Získať peniaze na projekt je však len začiatkom práce referátu projektového riadenia. Niekedy totiž trvá aj päť rokov, kým je

definitívne uzavretý, pričom referát musí strážiť plnenie jednotlivých míľnikov. A nemusi to vždy skončiť úspechom. Úradníci z inštitúcie, ktorá financie poskytna, vedia byť občas – zrejme na základe negatívnych skúseností – pri kontrole plnenia naozaj precízní.

„Merajú rozmery okien a porovnávajú to s projektovou dokumentáciou, počítajú presné kusy obrubníkov, dlaždic, tehál, žiaroviek a podobne. Žiadajú vykopat sondu do zeme, aby zistili, že výkopové práce boli realizované tak, ako to bolo deklarovane v projekte. Raz som zasíl, keď pri kontrole rekonštrukcie školy úradníci žiadali odkryť časť omietky, aby preverili, že je použitý deklarovany stavebný materiál z projektu,“ prezrádza Sanitra a dodáva: „V zrubu máme v našej branži naozaj dosť. Na druhej strane to pridáva toľto povolaniu na atraktivnosti. A keď vidíte zrealizované projekty, nepopieram, zažívate pocit osobného víťazstva.“

Martina Štefániková

ŠPORT, ZÁBAVA I VZDELÁVANIE

PETRŽALSKÝ OKTÓBER V ZNAMENÍ SENIOROV

Obľúbené podujatie PETRŽALSKÝ SENIORFEST prichádza už so svojím 16. ročníkom.

V roku 1990 vyhlásilo Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov október za **mesiac úcty k starším**.

Desiaty mesiac roka sa bude niesť v znamení seniorov a senioriek aj v Petržalke. **Od 2. do 29. októbra** je pre nich pripravený bohatý program s množstvom kultúrnych a športových podujatí, workshopov či prednášok.

Seniori a seniorky si **športové danosti** otestujú v stolnom tenise, petangu či bowlingu. **Prednášky** im zas pomôžu vylepšiť počítačové zručnosti, odhalia im tajé etikety, zavedie ich do Latinskej Ameriky či Turecka v rámci rozprávání zdatných cestovateľov. Chýbať nebudú ani **tvorivé dielne** s výstavou výsledkov činnosti zlatých rúk seniorov spojenou s praktickými ukázkami.

Zaručené je aj **bohaté kultúrne vyžitie**, a to vďaka menám ako **Otto Weiter** či **Karol Csino**. Ani tento rok nevynecháme tradičné **Jablkové hodovanie** a súťaž v pečení jablkových koláčov s pestrým hudobným programom.

SENIORFEST slávnostne otvorí **2. októbra** podujatie **Kytica pozdravov**. Na otvorení nabitého októbra vystúpia deti z MŠ Rovniankova, z konzervatória Tolstého či tanečnej školy La Portella. Chýbať nebude ani Folklórny súbor Ekonóm.

Záver podujatia **29. októbra** sa bude niesť v znamení **Karola Duchoňa**. Hity hudobnej legendy prespieva Karol Csino s vokálnou a tanečnou skupinou Šubinovci.

Vždy aktuálny program, ktorý môžu ovplyvniť počasie či nečakané udalosti, nájdete na **PETRZALKA.sk/SENIORFEST**.

Dávid Pavlík

PETRŽALSKÝ SENIORFEST 2023

16. ROČNÍK **2. OKTÓBER - 29. OKTÓBER**

@bratislavapetrzalka [PETRZALKA.SK/SENIORFEST](https://petrzalka.sk/seniorfest)

KONČÍ SA „VOLNÉ“ PARKOVANIE NA CHODNÍKOCH

Od 1. októbra nadobudne platnosť právna úprava, ktorou zanikne možnosť parkovania na chodníkoch. Možné to bude už len na vyznačených miestach. Ako sa pripravila Petržalka?

Podľa pravidelného sčítania automobilov stojacich na parkoviskách a komunikáciách v petržalskej správe – realizuje sa na dvojmesačnej báze – parkovalo v auguste v Petržalke **29 708 automobilov**. Vzhľadom na status najľudnatejšieho sídliska sa vodiči nevyhnú tomu, aby svoje vozidlá odstavili aj na chodníkoch. Od októbra to už však bude možné len na vyznačených miestach, ktoré prejdú, či prešli schvaľovacím procesom na Krajskom dopravnom inšpektoráte.

Keďže právna úprava je známa už od marca 2022, Petržalka nenechala nič na náhodu. „Mestská časť v súvislosti s rozhodnutím poslancov Národnej rady SR vo veci regulácie parkovania na chodníkoch zabezpečila prípravu projektov organizácie dopravy

(POD) tak, aby v čo najväčšej miere zohľadnili možnosť zachovania parkovania na chodníkoch a aby neboli obmedzení a obrození chodci,“ hovorí vedúci referátu statickej dopravy **Andrej Árva**.

Ako dodáva, vzhľadom na charakter mestskej časti, v ktorej prevažuje funkcia bývania a je výrazný nedostatok parkovacích kapacít, „bol tento prístup správny a nevyhnutný“. Zároveň však ubezpečuje, že pri vyznačovaní parkovacích miest na chodníkoch sa vždy prihliada na potreby chodcov.

„Pri príprave POD zohľadníjeme miestne návyky a tam, kde to situácia umožní a Krajský dopravný inšpektorát dovoľí, budeme povoľovať parkovanie príslušnou dopravnou značkou, ktorá presne určí, kde budú môcť rezidenti a návštevníci zaparkovať,“ doplnil

Petržalka sa na novelu zákona o cestnej premávke pripravuje, kde to je možné; parkovacie miesta vyznačuje aj na chodníkoch. | Foto: MiÚ Petržalka

Árva. Takto sú podľa neho pripravené už zaregulované zóny Stará Petržalka, Dvory I, II, III, V, VI, Háje I, Lúky VI, ku ktorým pribudnú zvyšné časti oblasti Lúky v priebehu tohto roka.

Špecifikovať, koľko parkovacích miest zanikne kvôli „chodníkovej novele“, nie je podľa miestneho úradu možné – pred vyznačením legálneho parkovacieho miesta totiž de facto dané parkovacie miesta oficiálne neexistovali.

Petržalská samospráva upozorňuje, že státie na chodníkoch môže regulovať len na miestnych cestách 3. a 4. triedy, ktoré spravuje. Hlavné cestné ťahy a tie, po ktorých aj v Petržalke jazdí MHD, spravuje magistrát hlavného mesta, ktorý na miestnych komunikáciách 1. a 2. triedy vrátane prídružených chodníkov určuje a realizuje aj reguláciu parkovania.

Martina Štefániková

SPADNUTÉ ZÁBRADLIE NA ZNIEVSKEJ SA RIEŠI, NA ŤAHU JE STAVEBNÝ ÚRAD

Pád betónového zábradlia na terase na Znievskej 17 bol len potvrdením komplexného monitoringu terás, ktorý realizovala mestská časť. | Foto: Ivana Vrabľová

Mestská časť má podľa dostupných záznamov v správe iba 17 menších úsekov terás, ktorých sú v Petržalke desiatky. Riešenie dezolátneho stavu komplikuje nejasné vlastníctvo aj chýbajúce financie.

Pád časti betónového zábradlia na **Znievskej 17** v polovici augusta bol len potvrdením výsledkov **komplexného monitoringu terás**, ktorý v uplynulých mesiacoch na mestskou časťou spravovaných úsekoch zrealizoval miestny úrad. Havarijný stav skonštatoval pri väčšine pochádzajúcich terás a priľahlých schodísk, ktoré má mestská časť v správe.

Petržalská samospráva intenzívne hľadá riešenie problému terás, monitoring bol jedným z dôležitých krokov. Zároveň však priznáva, že na opravu všetkého, viac než troji

dekádami nečinnosti zanedbaného majetku „bez majiteľov“, zatiaľ nemá dostatok financií.

VYZVÚ VŠETKY DOTKNUTÉ STRANY

Zvyšky betónového zábradlia mestská časť – ako údajný vlastník – okamžite odstránila a nebezpečnú časť terasy na Znievskej zabezpečila kovovými zábrami. Teraz je rad na stavebnom úrade, ktorý v rámci zákonných limitov vyzve všetky dotknuté strany (vrátane majiteľa pozemku a stavby), aby situáciu konečne riešili.

Silvia Šimeková

VIAC NA YOUTUBE.COM
@BRATISLAVAPETRZALKA

KUCHYNSKÝ BIOODPAD:

DODATOČNÁ DISTRIBÚCIA VRECIEK

Mestská organizácia Odvoz a likvidácia odpadu, a.s. (OLO) v septembri pripravila v Petržalke dodatočnú jednorazovú distribúciu kompostovateľných vreciek na zber kuchynského bioodpadu.

Zber kuchynského bioodpadu funguje v Petržalke už šesťnásť mesiacov. Mestská organizácia Odvoz a likvidácia odpadu, a. s. (OLO) ho v najľudnatejšej mestskej časti zaviedla v máji 2022.

Pridanie ďalšieho segmentu triedeného zberu znížilo naplnenosť nádob na komunálny odpad, ale má aj ďalší, ekologický rozmer. Odpad z hnedých nádob sa ďalej spracúva a na konci celého procesu je certifikovaný substrát EFFECO, ktorý je schopný viazať uhlík, využívať pôdu a zvyšovať jej úrodnosť.

AKTUÁLNE

NÁHRADNÉ VRECKÁ

Pri zavedení zberu dostali obyvatelia a obyvatelky Petržalky okrem špeciálnych nádob aj zásobu kompostovateľných vreciek. Podľa predpokladov OLO, a.s. mali vystačiť približne na rok, ďalšie vrecká si už mali domácnosti zaobstarat' z vlastných zdrojov. No „keďže nie všetci si vyzdvihli startovacie balíčky, ostala nám nevyužitá zásoba kompostovateľných vreciek. Tú teraz chceme poskytnúť domácnostiam,“ uviedla **Zuzana Balková** z OLO, a. s.

V Petržalke sa budú kompostovateľné vrecká bezplatne distribuovať počas septembra, od 2. 9. do 30. 9., každý utorok, stredu, štvrtok a sobotu na viacerých miestach, ktoré OLO, a.s. vybrala v spolupráci s mestskou časťou.

Pre každú domácnosť sú určené **dva balíčky, teda 50 kompostovateľných vreciek**. Tímy OLO, a.s. budú mať k dispozícii aj náhradné košíky pre tých, ktorým sa pôvodný zlomil. Prevzatie je možné majiteľom bytu, nájomcom, rodinným príslušníkom, kamarátom a pod., stačí ho potvrdiť podpisom. Na podpisový hárok preberateľ doplní adresu domácnosti, mestskú časť a dátum prevzatia. Viac informácií nájdete na OLO.sk/KBRO.

EŠTE STE SA NEZAPOJILI?

Obyvatelia, ktorí sa ešte nestihli zapojiť do zberu kuchynského bioodpadu, si môžu

vyzdvihnúť nádoby a vrecká v centrále OLO, a. s., Ivanská cesta 22, a to každý pracovný deň od **7:00 do 16:00**.

ZBER PRE KOLO

Na stanoviskách bude prebiehať aj zber vecí pre bratislavské centrum opätovného použitia KOLO. „Obyvatel'ov však prosíme, aby na tieto miesta nosili len menšie predmety,“ zdôrazňuje Balková. Väčšie, ako napríklad nábytok, je možné odovzdať **do skladu na Starej Vajnorskej 17** (utorok – piatok: 10:00 – 18:00, víkend: 10:00 – 17:00).

Martina Štefániková

Distribúcia kompostovateľných vreciek

Trhovisko Mlynarovičova – 2. 9. a 9. 9. od 8:00 do 14:00

Tyršák – 5. 9. a 6. 9. od 13:00 do 17:00

Slnecnice Market – 7. 9. a 12. 9. od 13:00 do 17:00

Ovsištské námestie (zastávka MHD) – 13. 9. od 13:00 do 17:00

Farského (zastávka MHD) – 14. 9. od 13:00 do 17:00

OC Galéria (vstup z parkoviska) – 16. 9. od 8:00 do 14:00, 19. 9. od 13:00 do 17:00

Technopol (pri fontáne) – 20. 9. od 13:00 do 17:00

pred Kauflandom (Jantárová cesta 30) – 21. 9. od 13:00 do 17:00, 28. 9. 13:00 do 17:00, 30. 9. od 8:00 do 14:00

pred OC Danubia – 23. 9. od 8:00 do 14:00, 26. 9. od 13:00 do 17:00

Nobelovo nám. (park pri Bille) – 27. 9. od 13:00 do 17:00

HĽADÁ SA LEGÁLNA STENA NA GRAFFTY. MÁTE TIP?

Zbúranie skeletu depa v Janíkovom dvore, reliktu po nikdy nezrealizovanom metre, bolo pre bratislavský street art veľkou ranou. Ruiny nedokončenej stavby, ktoré roky slúžili ako legálny priestor pre graffity umelcov, padli za obeť pokračovaniu elektrického trate v Petržalke.

Iniciatívu nájsť náhradný priestor oznámil ešte začiatkom roku 2022 Petržalský mládežnícky parlament, odvtedy však bolo ticho.

Veci sa konečne pohli až po viac ako roku. Poslanci petržalského miestneho zastupiteľstva schválili na zasadnutí v júni 2023 návrh na vytvorenie novej legálnej graffity steny s cieľom „znížiť počet prípadov vandalizmu tvorbu nelegálnych graffity, a teda znehodnocovaniu majetku mestskej časti a obyvateľov“ a tiež „prispieť ku kreativitě a viditeľnosti umelcov“, uvádza sa v dôvodovej správe.

O pomoc pri hľadaní ideálneho miesta pre novú „galériu“ street artu požiadala Petržalka aj verejnosť.

Tipy na plochy, ktoré by mohli poslúžiť ako vhodné graffity steny treba poslať e-mailom na tlacove@petrzalka.sk najneskôr **do 17. septembra (vrátane)**.

Do predmetu mailu je potrebné uviesť „**graffity stena**“ a kvôli posúdeniu majetkovo-právnych vzťahov i fotografiu navrhovanej steny aj so širším okolím. Užitočnou pomôckou bude aj **screenshot** z online máp, ktorý pomôže určiť polohu pri skúmaní a zisťovaní vhodnosti navrhnutých priestranstiev.

Niekoľko tipov už mestskej časti prišlo. Sú medzi nimi napríklad stena na začiatku Chorvátskeho ramena na Mlynarovičovej ulici, pylóny Prístavného mosta či ihrisko Jama na Šášovskej ulici. Ľudia by radi videli graffity aj na detských ihriskách, materských školách či kotolniciach.

Všetky návrhy posúdia členovia odbornej komisie. Favoriti, ktorí splnia všetky nevyhnutné podmienky, by mali byť známi **do konca októbra**.

Martina Štefániková

AKTUÁLNE

AJ PREDZÁHRADKY MAJÚ PRAVIDLÁ

S projektom a výsadbou vie pomôcť aj mestská časť, podmienkou je súhlas vlastníka pozemku.

Záhradky roztrúsené medzi bytovými domami sú príjemným oživením sídliskovej šedi. Petržalka ide v tomto smere príkladom, napokon, všimla si to aj samospráva, ktorá „zelenú“ snahu svojich obyvateľov oceňuje v súťaži **Najkrajšia predzáhradka Petržalky** (tohtoročných víťazov nájdete na s. 5). A nielen to. Záujem Petržalčanov a Petržalčaniek skrášliť prostredie najľudnatejšieho sídliska už pätnásť rokov podporuje aj **projektom Petržalské predzáhradky**. Cieľom je poskytnúť pri revitalizácii verejnej zelene materiálnu, ale tiež odbornú pomoc. Aj skrášľovanie totiž musí mať svoje pravidlá.

SÚHLAS VLASTNÍKA

Na verejné priestranstvo – respektíve k verejnej zelene – má prístup každý. Neznamená to však, že nemá svojho majiteľa či správcu. Tým je najčastejšie hlavné mesto (vlastník) a príslušná mestská časť, teda Petržalka (správca). Platí to nielen na veľkých zelených plochách, ale aj na plochách menších, v susedstve panelákov. Akákoľvek výsadba na nich je preto možná len so súhlasom vlastníka, ktorého treba o to vopred požiadať – v prípade, že je vlastníkom magistrát, je najlepšie obrátiť sa na **Referát údržby a tvorby zelene** (spadá pod Sekciu životného prostredia – Oddelenie tvorby mestskej zelene).

Zasadiť po Vianociach len tak pred dom jedličku z črepníka, alebo zabezpečiť si prísun jablk vlastným jablňovým sadom v predzá-

hradke určite nie je dobrý nápad a ani v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami mestskej časti a hlavného mesta. Dôvodom sú napríklad inžinierske siete „ukryté“ pod zemou, ktoré môžu rozrastajúce sa korene stromov poškodiť. O ovocné stromy sa zas treba starať špeciálnym spôsobom. Problémom sú aj opadané plody, ktoré na zemi hnijú, kvasia a lákajú osy.

A ešte čosi je potrebné urobiť, kým sa pustíte do záhradkárskych prác: **založenie záhradky a záväzok následnej starostlivosti o ňu musí schváliť väčšina vlastníkov bytov na domovej schôdzi**. Zápisnica zo schôdze je povinnou prílohou k Žiadosti o poskytnutie pomoci na rekonštrukciu predzáhradky v rámci projektu „Petržalské predzáhradky“, nájdete ju na **PETR-ZALKA.sk/PREDZAHRADKY**.

NIE KAŽDÝ STROM JE VHODNÝ

„Keďže ide o verejnú zeleň, aj napriek tomu, že je reč o predzáhradke pred bytovými domami, je nutné, aby akýkoľvek zásah, aj ten pozitívny, bol plánovaný s ohľadom na vhodnosť výsadby a na jej následnú údržbu,“ vysvetľuje **Terézia Mesíčková** z petržalského referátu zelene, ktorý vie v rámci petržalských predzáhradiek pomôcť aj s projektovou prípravou.

Projekt je prvým krokom plánovania výsadby. Zahŕňa „výber druhového zloženia, definovanie ukazovateľov ich kvality, vytyčenie a osadenie na stanovišti s rešpektovaním lokalizácie a ochranných pásiem sietí technického vybavenia, ako aj úpravu stanovištných podmienok, technológie výsadby a následnú starostlivosť,“ vysvetľuje Mesíčková. Zjednodušene: ide o to, že kvet, strom či ker, ktorý sa vám páči, nemusí byť vhodný na vysadenie pred vašim domom.

Založenie záhradky a záväzok následnej starostlivosti o ňu musí schváliť väčšina vlastníkov bytov na domovej schôdzi. | Foto: Ivana Vrabľová

Keďže stále hovoríme o verejnej zelene, aj dizajn predzáhradky by mal spĺňať isté kritériá. V záujme prípravy kvalifikovaného projektu by teda projektantom mala byť odborne spôsobilá osoba, ktorá je – okrem iného – zárukou, že nová predzáhradka bude spĺňať zásady sadovníckej estetiky. Aby obyvateľom aj okoloidúcim poskytovala len radosť a potešenie.

Martina Štefániková

Chcete si založiť predzáhradku?

- Predložte tento nápad na domovej schôdzi a požiadajte o súhlas ostatných vlastníkov bytov s rekonštrukciou, s následnou údržbou zelene a s polievaním rastlín pitnou vodou
- Preverte majiteľa pozemku (katasportal.sk) a vyžiadajte si súhlas na výsadbu zelene
- Vyplňte Žiadosť o poskytnutie pomoci na rekonštrukciu predzáhradky v rámci projektu „Petržalské predzáhradky“

INZERCIA

LACNÉ AUTODIELY A NÁRADIE V PETRŽALKE!

www.motora.sk

výdajňa eshopu: Kopčianska 39, tel.: +421 905 501 695, e-mail: info@motora.sk

OLEJE | ADITÍVA | AUTOKOZMETIKA | BATÉRIE | ŽIAROVKY | STAVBA | ZÁHRADA

CHCETE UČIŤ V PETRŽALSKEJ ŠKOLE? MÁ TO SVOJE VÝHODY

S najväčším nedostatkom učiteľov sa, paradoxne, každoročne potýka Bratislavský a Trnavský kraj. Petržalka sa snaží prilákať pedagógov benefitmi aj ponukou nájomného bývania.

AKTUÁLNE

Petržalská samospráva je zriaďovateľom 27 materských a 11 základných škôl. Kým v umiestňovaní detí je pomerne úspešná, podľa posledných informácií bojuje s nedostatkom učiteľov – predovšetkým na 1. stupni – a vychovávateľov v školských kluboch detí (ŠKD).

„V Petržalke i v celej Bratislave akútne chýbajú desiatky učiteľov 1. stupňa základných škôl aj desiatky vychovávateľov,“ uviedla hovorkyňa mestskej časti **Mária Halašková**. „Ak sa nám ich nepodari nájsť do začiatku školského roka, realne budeme mať problém s otvorením takejto počtu tried a ŠKD, aké by sme

v ideálnom prípade v našich možnostiach otvoriť chceli a potrebovali,“ priznáva.

Ako dodáva, Petržalka stále hľadá aj učiteľov základných škôl 2. stupňa vo vybraných odborných predmetoch či nepedagogický personál – vrátane zamestnancov v školských jedálňach. „Tu však nejde o akútny personálny nedostatok, ale len o víťané doplnenie stavov.“

NÁBOROVÝ PRÍSPEVOK AŽ 1 000 EUR

Mestská časť sa pritom snaží prilákať pedagogických a nepedagogických zamestnancov nielen adekvátnymi platovými podmienkami, ale aj viacerými špeciálnymi benefitmi. Patrí k nim napríklad možnosť nájomného bývania, čo je vzhľadom na nedostatok finančne dostupných ubytovacích kapacít v Bratislave veľký bonus, ale aj možnosť vzdelávania v Štátnej jazykovej škole.

Zanedbateľné nie sú ani finančné benefity. Okrem náborového príspevku – po splnení

všetkých podmienok jeho výška môže dosiahnuť až **1 000 eur** –, sú to aj ďalšie príspevky v rámci dotačných schém. „Najaktívnejším učiteľom a odborným zamestnancom ponúkame výhody podľa dotačných schém Spolupracovať lepšie, odmeniť viac a Naučiť lepšie, odmeniť viac, ktorými si môžu prilepšiť k výplate až o 130 eur mesačne,“ približuje Halašková.

LEPŠIE PROSTREDIE, MODERNÉ VYBAVENIE

Okrem finančných benefitov Petržalka pracuje aj na skvalitňovaní prostredia školských zariadení vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Viaceré školy prešli a prechádzajú rekonštrukciou, modernizujú sa učebne, športové areály aj ďalšie vybavenie.

Záujemcovia o prácu v petržalských základných školách – na posty pedagogických i nepedagogických zamestnancov – získajú všetky potrebné informácie na oddelení školstva na telefónnom čísle **02/68 288 823**, mailom na adrese henrieta.dudonova@petrzalka.sk alebo na webe PETRZALKA.SK/SKOLY.

Martina Štefániková

VEĽKÁ CENA PETRŽALKY V SCRABBLE

Cibří myseľ a rozvíja majstrovstvo jazyka. Podľa Wikipédie stolovú hru Scrabble vymyslel v roku 1938 americký architekt **Alfred Mosher Butts**. Odvtedy si získala milióny fanúšikov, ak k nim patríte aj vy, overte si kvality na Veľkej cene Petržalky v scrabble.

Hrať sa bude v sobotu **16. septembra od 9:00 do 17:30** v priestoroch **Pizzerie Lamia na Jasovskej ulici**. Ide o posledný zo série kvalifikačných turnajov na majstrovstvá Slovenska v scrabble. Na podujatí sa očakáva účasť hráčov z celého Slovenska.

Ako sa prihlásiť?

Prihlasovací formulár nájdete na stránke HRAMESCRABBLE.SK, prihlásiť sa môžete do stredy 13. septembra. Turnaja sa môže zúčastniť každý, kto má skúsenosť (hoci len domácu) s hraním

scrabble. Základnými predpokladmi je vedieť vytvoriť slovo a spočítať body.

Aké sú ceny?

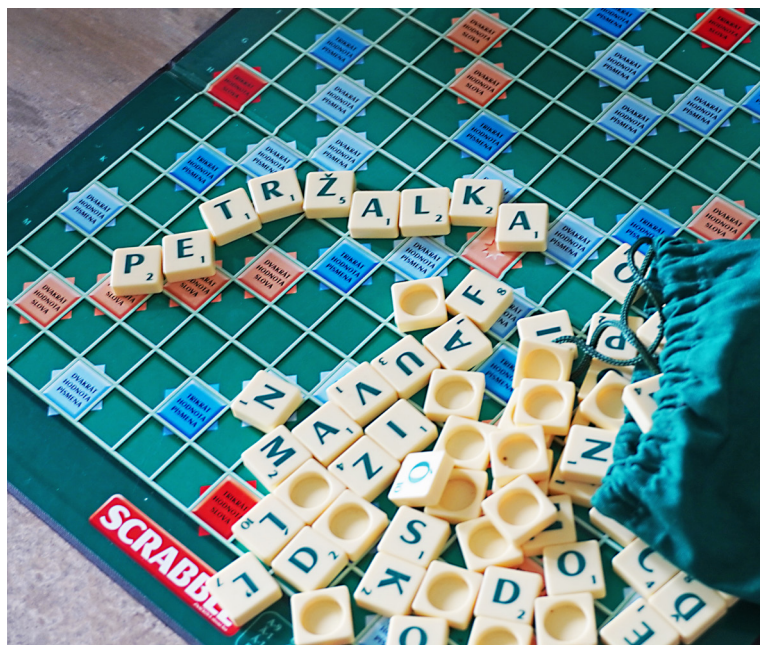
Každý súťažiaci získa vecné ceny od sponzorov podujatia. Tí najlepší dostanú aj víťazné trofeje.

Základné info o súťaži

Každý hráč odohrá 7 partíí, pričom na svoje ťahy v partii má 22 minút (jeden zápas trvá najviac 44 minút). O tom, ktorí hráči nastúpia v proti sebe v prvom kole, rozhoduje aktuálny rebríček. V každom ďalšom kole, pokiaľ je to možné, prideli párovací softvér hráčovi súpera s rovnakým počtom výhier.

Turnaj začiatčovníkov

Pre domácich hráčov, scrabble začiatčovníkov a takých, ktorí naberajú odvahu prísť na „veľký“ kvalifikačný turnaj, je pripravený turnaj

Veľkej ceny Petržalky v scrabble sa môže zúčastniť každý, kto má skúsenosť s hraním tejto hry. | Foto: Martin Hatala

začiatčovníkov – v **nedeľu 10. septembra** poobede v **Superbare na Beňadickej ulici**. Rozdiely oproti kvalifikačnému turnaju: odohrá sa menší počet partíí a turnaja sa zúčastnia len hráči, ktorí nemajú

skúsenosť so súťažným scrabble. Viac informácií na webovej stránke HRAMESCRABBLE.SK a na facebookovom profile Chcem sa živiť hraním scrabble.

Peter Barák

PETRŽALKA JE PRIPRAVENÁ NA VYKUROVACIU SEZÓNU

Naši kolegovia na petržalskej prevádzke majú za sebou rušné letné mesiace. Kontrolovali, modernizovali a pripravovali systém centrálného zásobovania teplom a všetky zariadenia na blížiacu sa vykurovaciu sezónu. V rozhovore s našim kolegom Michalom Hrebíkom, manažérom prevádzky centrálného zásobovania teplom, sa dozvieme, čo všetko je potrebné spraviť počas leta, aby naši odberatelia v Petržalke mali teplú vodu a v zime teplé radiátory.

Môžete nám na úvod priblížiť, čo konkrétne robíte vo Veolii?

Skúsenosti s fungovaním centrálného zásobovania teplom (CZT) som nadobudol v predchádzajúcom zamestnaní. Do Veolie som nastúpil v roku 2018 ako koordinátor prevádzky a dispečingu CZT Bratislava a od roku 2020 pôsobím na pozícii manažéra prevádzky CZT Bratislava.

So svojím podporným tímom odborných pracovníkov mám na starosti výrobu a distribúciu tepla a teplej vody. Staráme sa o plynulú, spoľahlivú a hospodárnu prevádzku desiatok výrobných zdrojov (kotly, kogeneračné jednotky), o obnoviteľné zdroje tepla, o stovky výmenníkových staníc (centrálnych alebo domových) a o desiatky kilometrov primárnych a sekundárnych rozvodov.

Letné mesiace sú vo Veolii spojené s modernizáciami a rekonštrukciami. Aké opravy a modernizácie čakali Veoliu v Petržalke?

Aby sme udržali kontinuálnu a spoľahlivú výrobu a distribúciu tepla a teplej vody pre našich odberateľov, je nevyhnutné v priebehu roka, ale hlavne v letnom období, t. j. mimo vykurovacieho obdobia, vykonávať bežnú a preventívnu údržbu tepelno-technických zariadení. Potrebná je tiež rekonštrukcia a modernizácia zariadení vzhľadom na dynamicky sa meniace prostredie, vek zariadení a turbulentné zmeny v teplárenskej legislatíve Slovenskej republiky. Zároveň pre Petržalku hľadáme vhodné riešenia výroby energií, ktoré budú bezpečné, moderné, ekologické a budú dostupné pre všetkých Petržalčanov.

„Pre Petržalku a Petržalčanov hľadáme a realizujeme také riešenia výroby energií, ktoré budú bezpečné, moderné a ekologické.“

Michal Hrebík, manažér prevádzky centrálného zásobovania teplom Veolia Energia Slovensko, a. s.

Viete nám detailnejšie priblížiť tieto aktivity?

Tento rok plánujeme modernizovať niektoré zariadenia vo vybraných výhrevniach určených na výrobu tepla. Pôjde napríklad o výmenu pôvodných teplovodných kotlov za nové, inštaláciu nových doplnkových zdrojov na báze obnoviteľného zdroja energie, napr. tepelné čerpadlá alebo fotovoltaické panely. Súčasne máme v pláne aj modernizáciu niektorých riadiacich systémov technológií výhrevní. Zvyšším tým spoľahlivosť a efektívnosť výroby tepla vo výhrevniach.

Prejdú modernizáciou a rekonštrukciou aj zariadenia určené na distribúciu tepla a teplej vody?

Áno, ide o vybrané úseky primárnych a sekundárnych rozvodov.

Tento rok plánujeme modernizovať aj niektoré odovzdávacie stanice tepla (OST), ktoré sú na dnešné pomery technologicky zastarané. Systém dodávok tepla pre ústredné vykurovanie budov prejde na tlakovo nezávislé riadenie a systém prípravy teplej vody bude disponovať dvojstupňovým ohrevom prostredníctvom dynamicky pracujúcich doskových výmenníkov tepla.

Taktiež riadiaci systém a prenos prevádzkových dát na centrálny dispečing prejde úpravami a modernizáciou. Súčasne budeme inštalovať na tieto OST aj nové zariadenia, ktoré fungujú na báze obnoviteľného zdroja energie. Ide o tepelné čerpadlá vzduch-voda, ktoré budú vyrábať teplo zo vzduchu a budú prioritne použité na ohrev teplej vody. Tepelné čerpadlá tak ešte viac zefektívnia a zvýšia spoľahlivosť kontinuálnej dodávky teplej vody v priebehu roka.

Michal Hrebík, manažér prevádzky CZT Bratislava, Veolia Energia Slovensko, a. s. | Foto: Archív M. H.

Mali spomenuté opravy a modernizácie vplyv na dodávku tepla alebo teplej vody počas leta?

Bol by som veľmi rád, ak by sa to všetko dalo spraviť bez prerušenia dodávky tepla alebo teplej vody, avšak nebolo to v každom prípade technicky možné. Snažíme sa prerušenia dodávky tepla alebo teplej vody plánovať tak, aby mali minimálny dopad pre našich odberateľov.

Všetky informácie o aktuálnych poruchách a plánovaných prerušeniach sú zverejnené na našej internetovej stránke VEOLIAENERGIA.sk, v sekcii Aktuálne poruchy a Plánované prerušenia. Správcovia objektov, ktorých sa to týka, sú súbežne s oznamom na internetovej stránke informovaní aj e-mailovou notifikáciou.

Vieme o vás, že ste veľký športovec a našu skupinu ste reprezentovali na športových podujatiach. Čomu okrem športu sa rád venujete vo voľnom čase?

Akýkoľvek šport a pohyb ma baví a naplňujú, no aktuálne je mojim športovým koníčkom najmä moja rodina a dve malé deti, za ktorými musím neustále niekam behať. Okrem toho veľmi rád relaxujem v prírode, spoznávam nové miesta a rád čítam motivačnú literatúru.

Lucia Burianová,
Veolia Energia Slovensko, a. s.

Ako sa pripraviť na vykurovaciu sezónu?

Letné mesiace využívajú výrobcovia a dodávatelia tepla na pravidelné kontroly a údržbu. V lete, kedy je odber tepla nižší, sa realizuje časovo náročná údržba a investuje sa do energeticky efektívnejších zariadení. Zároveň v tomto období prebieha príprava na ďalšiu vykurovaciu sezónu.

Aké úkony zabezpečí výrobca tepla a ako by mal bytový dom pripraviť správca? Ako sa môžu na vykurovaciu sezónu pripraviť domácnosti?

www.veoliaenergia.sk

VÝROBCA A DODÁVATEĽ TEPLA

- ▶ kontrola tepelno-technických zariadení v celej sústave centrálného zásobovania teplom (CZT)
- ▶ oprava, alebo výmena všetkých zariadení, ktoré môžu znížiť spoľahlivosť dodávky tepla
- ▶ rekonštrukcia odovzdávacích staníc tepla (zariadenie medzi kotolňou a bytovým domom)
- ▶ kontrola a modernizácia tepelných rozvodov (po päť bytového domu)

SPRÁVCA BYTOVÉHO DOMU

- ▶ kontrola tlaku vykurovacej sústavy v bytovom dome
- ▶ kontrola poistných ventilov
- ▶ odstránenie netesností vo vykurovacej sústave bytového domu
- ▶ otvorenie a kontrola priechodnosti uzatváracích armatúr (päta domu, stúpačkové uzávery ústredného kúrenia)
- ▶ informovať obyvateľov bytového domu o legislatívnom rámci pre začiatok vykurovacej sezóny
- ▶ informovať obyvateľov o otvorení ventilov/hlavíc na radiátoroch v jednotlivých bytoch a odvzdušniť sústavu

DOMÁCNOSTI

- ▶ otvorenie ventilov/hlavíc na radiátoroch na najvyšší číselný stupeň
  - zvýšenie životnosti ventilov, eliminácia vplyvu nečistôt v systéme
  - dôležité pri dopĺňaní tlaku a odvzdušnení vykurovacej sústavy správcom
- ▶ očistenie radiátorov (prach na radiátore môže znížiť schopnosť prenosu tepla)
- ▶ nahlásenie netesností, problémov pri manipulácii s bytovými uzávermi, či stúpačkovými ventilmi správcovi bytového domu (prevencia neželaných havarijných odstávok)

ZAČIATOK VYKUROVACEJ SEZÓNY A SPUSTENIE VYKUROVANIA AKÝ JE V TOM ROZDIEL?

Vo Veolii sú letné mesiace spojené s prípravou na blížiacu vykurovaciu sezónu. Pre čitateľov novín Naša Petržalka sme pripravili krátky prehľad k začiatku vykurovania. Pri jeho tvorbe sme vychádzali z otázok, ktoré najčastejšie dostávame od našich zákazníkov.

Kedy sa začína vykurovacía sezóna?

Podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 152/2005 sa vykurovacía sezóna začína 1. septembra príslušného kalendárneho roka a končí sa 31. mája nasledujúceho kalendárneho roka. Vyhláška zároveň definuje podmienky, za akých môžu teplárenské spoločnosti spustiť vykurovanie.

Kedy sa spúšťa vykurovanie?

Podmienky, za akých môžu teplárenské spoločnosti spustiť vykurovanie, stanovuje daná vyhláška a pre dodávateľov tepla sú záväzné.

Vykurovanie je možné spustiť, ak:

- vonkajšia priemerná denná teplota vzduchu vo vykurovacom období klesne počas dvoch za sebou nasledujúcich dní pod 13 °C a podľa predpovede vývoja počasia nemožno očakávať zvýšenie vonkajšej priemernej dennej teploty v nasledujúcom dni nad túto hodnotu,
- vonkajšia priemerná denná teplota, ktorá tvorí štvrtinu súčtu vonkajších teplôt meraných o 7:00 h, o 14:00 h a o 21:00 h v tieni s vylúčením vplyvu sálania okolitých stien bytových domov, pričom teplota meraná o 21:00 h sa započítava dvakrát, nie je vyššia ako 13 °C.

Zamestnanci Veolie pozorne sledujú vývoj počasia a v prípade splnenia vyššie uvedených podmienok okamžite spúšťajú všetky potrebné zariadenia a systémy na dodávku tepla do ústredného kúrenia.

K spusteniu vykurovania zväčša dôjde počas mesiaca september, no záleží to od vývoja počasia v jednotlivých lokalitách. Na severe Slovenska, kde je chladnejšie, sa môže začať kúriť o pár dní skôr ako napríklad v mestách na južnom Slovensku, kde sú teploty vyššie.

Spustí sa vykurovanie hneď? Ako dlho trvá, kým sa spustí vykurovanie?

Spustenie vykurovania je časovo aj vecne náročný proces. V závislosti od rozsahu sústavy centrálného zásobovania teplom môže spustenie trvať niekoľko hodín a pri komplikovaných a rozsiahlych sústavách až niekoľko dní.

Počas nábehu je nutné vykonať celý rad opatrení, mechanických a diaľkových zásahov do tepelných energetických zariadení, ako je kontrola prietočnosti sústavy (otvorenie mechanických, diaľkovo riadených ventilov, armatúr), nábeh čerpadiel a regulačných prvkov sústavy, doplnenie, dotlakovanie sústavy po realizácii rekonštrukčných prác na strane odberateľa (bytového domu).

Je potrebné skontrolovať správne nastavenie hydraulického

Je dôležité, aby termostatické hlavice na radiátoroch boli ešte pred spustením vykurovania otvorené na maximum. Predíde sa tým komplikáciám so zavzdušením systému. | Foto: Veolia

vyváženia sústav a v neposlednom rade skontrolovať tesnosť spojov celej rozvodnej časti sústavy vrátane výmenníkov.

Čo vplyva na rýchlosť vykurovania jednotlivých objektov, respektíve bytov?

Na samotnú rýchlosť vykúrenia vplyva niekoľko faktorov. Dôležité je najmä vyregulovanie rozvodov v bytovom dome. Ak systém rozvodov nie je správne vyregulovaný, niektoré byty v tom istom paneláku majú radiátory horúce, iné, naopak, vlažné. Túto činnosť zabezpečuje správcovská spoločnosť, keďže Veolia dodáva teplo a spravuje rozvody po päť jednotlivých bytových domov.

Ďalší faktor, ktorý vplyva na rýchlosť vykúrenia, je orientácia bytového domu. Južné byty sa vykurujú rýchlejšie ako tie, ktoré sú orientované na sever, aj napriek tomu, že radiátory majú rovnakú teplotu. Je dôležité, aby vykurovacie telesá (termostatické hlavice na radiátoroch) boli ešte pred spustením vykurovania otvorené na maximum. Predíde sa tým komplikáciám so zavzdušením systému. Správca bytového domu musí na túto skutočnosť obyvateľov upozorniť a v prípade potreby koordinovať odstránenie zavzdušnenia v konkrétnych bytových jednotkách a pri odstraňovaní aj spolupracovať.

Lucia Burianová,
Veolia Energia Slovensko, a.s

V prípade, že máte na nás ďalšie otázky, môžete nás kontaktovať na telefónnom čísle 0906 105 207 (v čase od 8-16 hod.) alebo prostredníctvom e-mailovej adresy klient@veoliaenergia.sk.

Veolia alebo bytový správca?

KOHO KONTAKTOVAŤ, AK V BYTE NETEČIE TEPLÁ VODA ALEBO NEKÚRIA RADIÁTORY?

V prvom rade odporúčame navštíviť web veoliaenergia.sk, kde sú uverejnené informácie o plánovaných odstávkach a aktuálnych poruchách. Podľa nasledujúceho návodu jednoducho zistíte, či je potrebné kontaktovať Veoliu, alebo vášho správcu.

VOLAŤ DISPEČING VEOLIE na t. č.: 0850 325 542

- teplá voda netečie ani po dlhšom odpustení
- teplá voda vôbec nevyteká z vodovodnej batérie
- teplá voda má nežiaduce zafarbenie a predtým nebolo oznámené prerušenie dodávky

KONTAKTOVAŤ SPRÁVCU BYTOVÉHO DOMU

- teplá voda má slabý tlak (zanesené sitká pri vodomeroch alebo znečistené sitko na batérii)
- teplú vodu treba dlho odpúšťať, napríklad ráno (zavzdušnená stúpačka v bytovom dome)

- radiátory sú studené a v izbe je chladno (radiátory môžu byť v určitých častiach dňa chladnejšie, no pocitová teplota v byte nemala byť nízka)
- pri odvzdušnení z radiátorov nevyteká voda
- z radiátorov sa ozýva „bublanie“ alebo iný hluk

- nekúri jeden z radiátorov v byte (porucha termostatickej hlavice, ventilu)
- radiátor hreje, ale v byte je chladno (nesprávne nastavená termostatická hlavica)
- z radiátora vyteká voda

www.veoliaenergia.sk

SME S VAMI ON-LINE 24 HODÍN DENNE

V prípade problémov s dodávkou tepla alebo teplej vody kontaktujte náš dispečing telefonicky alebo e-mailom. Naši odborníci vám radi pomôžu s riešením vášho problému. Sme s vami on-line 24 hodín denne.

KONTAKTNÉ ÚDAJE:

Telefón: **0850 325 542** | email: dispecing@veoliaenergia.sk

web: <https://veoliaenergia.sk/sk/kontakt>

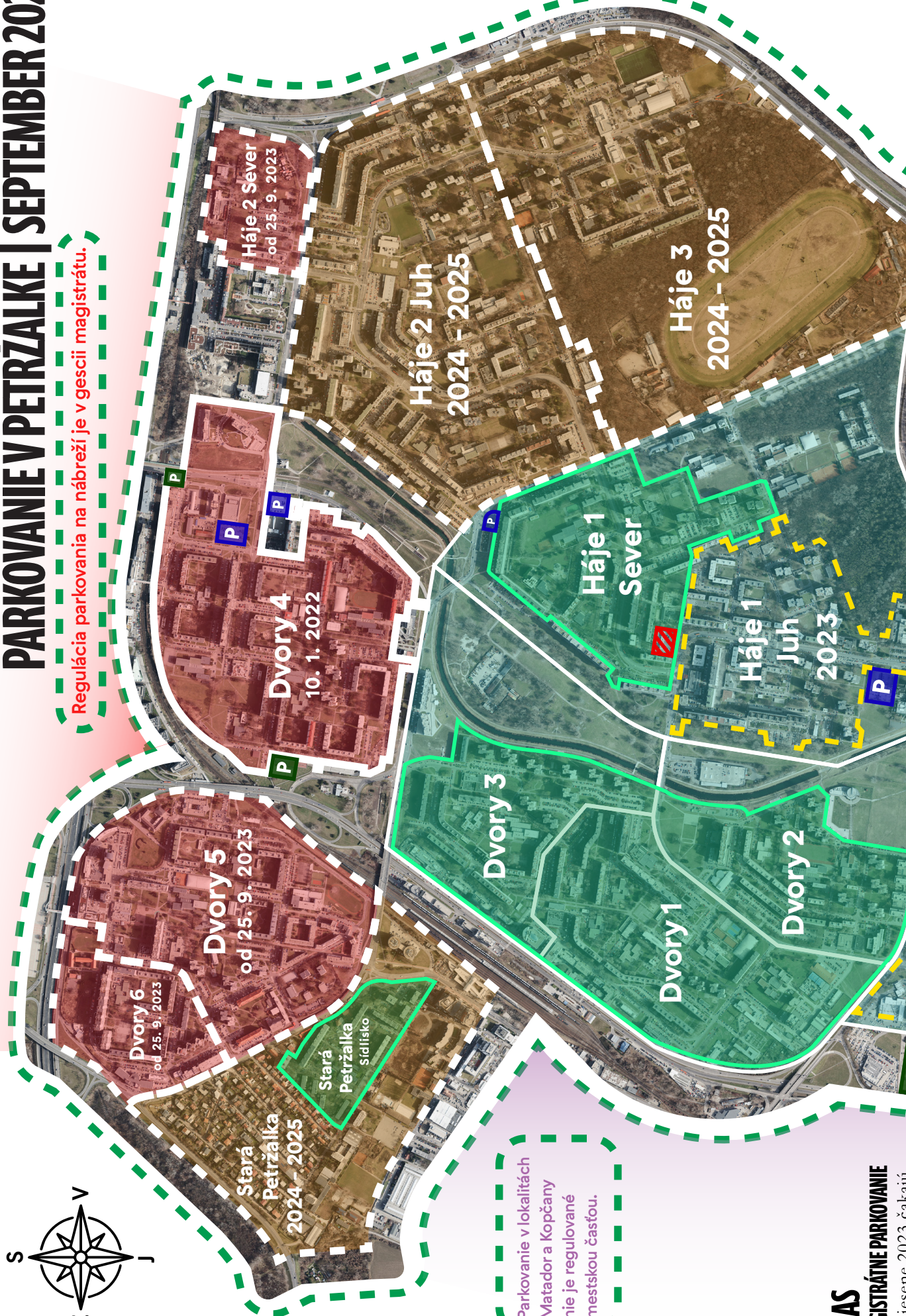
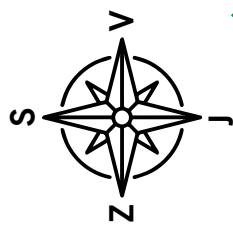
Aktuálne informácie o odstávkach a poruchách vždy nájdete na našom webe

www.veoliaenergia.sk

PARKOVANIE V PETRŽALKE | SEPTEMBER 2023

Regulácia parkovania na nábreží je v gescii magistrátu.

Dvory 6
od 25. 9. 2023

Dvory 5
od 25. 9. 2023

Dvory 4
10. 1. 2022

Háje 2 Sever
od 25. 9. 2023

Háje 2 Juh
2024 - 2025

Háje 3
2024 - 2025

Háje 1 Sever

Háje 1 Juh
2023

Dvory 3

Dvory 1

Dvory 2

Stará Petržalka
2024 - 2025

Stará Petržalka
Sídliisko

Parkovanie v lokalitách Matador a Kopčany nie je regulované mestskou časťou.

na vodičov v bratislavskej Petržalke ďalšie zmeny v oblasti parkovania. Po takmer dvoch rokoch od spustenia prvej platenej rezidentskej PAAS zóny v najľudnatejšej mestskej časti Slovenska v lokalite Dvory 4, plánuje bratislavský magistrát celomestské parkovanie rozšíriť aj na Dvory 5, 6 a v severnej časti Hájov 2. Viac informácií o registrácii rezidentov a predaji parkovacích kariet by mali zástupcovia hlavného mesta zverejniť koncom septembra na webe **PAAS.sk**. Stále platí, že všetky mestské parkovacie PAAS zóny v Petržalke budú tvoriť jednu rezidentskú zónu s rovnakými pravidlami a cenami parkovania pre všetkých rezidentov z PAAS lokalít.

Jozef Rybár
Infografika: Peter Penthor

Mestská časť BRATISLAVA-PETRŽALKA

Parkovanie na Antolskej a pri Draždíaku nie je regulované mestskou časťou.

Regulácia parkovania v lokalite Sinečnice je v súkromnej správe.

PPS

PETRŽALSKÉ PARKOVANIE

Novinky pripravuje aj Miestny úrad Petržalka, ktorý bezplatné rezidentské parkovanie vo vnútroblokoch – ako pilotný projekt v hlavnom meste – prevádzkuje už od jesene 2019. Po nových parkovacích zónach

v Dvoroch a sídliskovej časti Starej Petržalky, v uplynulých týždňoch Petržalka spustila ďalšie aj v Lúkach 6 Sever a Hájoch 1 Sever.

Ideálne do konca roka, najneskôr do júla 2024, plánuje mestská časť bezplatné rezidentské parkovacie zóny spustiť aj v Hájoch 1 Juh a vo všetkých častiach Lúk.

V Starej Petržalke, vo zvyšku Hájov 2 a v Hájoch 3 plánuje magistrát spustiť PAAS v rokoch 2024 a 2025, preto parkovacie zóny v týchto častiach miestny úrad rozširovať neplánuje. Viac informácií o dočasnom Petržalskom parkovacom systéme (PPS) vrátane

mobilej aplikácie URBI nájdete na **PARKOVANIEVPETRZALKE.sk**.

Petržalský parkovací systém (PPS)

- PPS Plánovaná zóna
- PPS súkromné parkoviská zvýhodnená nočná tarifa
- PPS Parkovacia zóna je vždy vyznačená dopravnou značkou.

Mestský parkovací systém (PAAS)

- PAAS Aktívna zóna
- PAAS Nevyhoriadaná plocha v zóne
- PAAS plánovaná zóna
- PAAS spustenie 2023
- PAAS Záchytné parkoviská

Interaktívnu mapu parkovania v Petržalke nájdete na **PETRZALKA.sk**

@bratislavapetrzalka

PREDČASNÉ VOĽBY DO NÁRODNEJ RODY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2023

HLASOVACÍ PREUKAZ

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu.

Obec na základe žiadosti voličovi vydá hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarke s poznámkou o vydaní hlasovacieho preukazu.

Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku. Volič môže požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu:

- osobne, najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb (t. j. najneskôr **29. 9. 2023**) v úradných hodinách v priestoroch Miestneho úradu Petržalka, Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava, v kanceláriách č. 001 a 009:

Pondelok: 8:00-12:00 | 13:00-17:00

Utorok: 8:00-12:00 | 13:00-14:00

Streda: 8:00-12:00 | 13:00-16:30

Štvrtok: 8:00-12:00 | 13:00-14:00

Piatok: 8:00-12:00

- v listinnej forme tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t. j. najneskôr **8. 9. 2023**),
- elektronicky (e-mailom) tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t. j. najneskôr **8. 9. 2023**)

Obec na tieto účely zverejňuje na svojom webovom sídle elektronickú adresu na doručovanie žiadostí. V prípade mestskej časti Petržalka sa žiadosti doručujú na e-mail PODATELNA@PETRZALKA.SK.

Žiadosť musí obsahovať tieto údaje o voličovi:

- meno a priezvisko,
- rodné číslo,
- štátnu príslušnosť,
- adresu trvalého pobytu (obec, ulica, súpisné a orientačné číslo domu),
- korešpondenčnú adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Prostredníctvom osoby splnomocnenej žiadateľom možno požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu najneskôr v posledný deň pred dňom konania volieb (t. j. najneskôr **29. 9. 2023**).

Žiadosť musí obsahovať tieto údaje o voličovi:

- meno a priezvisko,
- rodné číslo,
- štátnu príslušnosť,
- adresu trvalého pobytu (obec, ulica, súpisné a orientačné číslo domu).

Obec zašle hlasovací preukaz voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu, najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti. Obec zašle hlasovací preukaz na adresu uvedenú v žiadosti doporučenou zásielkou „Do vlastných rúk“.

Ak volič v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že hlasovací preukaz prevezme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Táto osoba je povinná prevziať hlasovacieho preukazu potvrdiť svojím podpisom.

VOĽBA DO PRENOSNEJ VOĽBNEJ SCHRÁNKY

Volič, ktorý sa nemôže dostať do volebnej miestnosti zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, má právo požiadať obec volebnú komisiu o vykonanie hlasovania do prenosnej volebnej schránky, a to len v územnom obvode volebného okrsku podľa miesta svojho trvalého pobytu.

Volič môže požiadať o hlasovanie mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky:

- **e-mailom**, najneskôr v posledný pracovný deň pred konaním volieb (do 29. 9. 2023) na e-mailovej adrese organizacne@petrzalka.sk,
- **telefonicky**, najneskôr v posledný pracovný deň pred konaním volieb (do 29. 9. 2023) v úradných hodinách petrzalka.sk/uradnehodiny/ na tel. číslach **02/68 288 913, 02/68 288 821**,
- **osobne**, najneskôr v posledný pracovný deň pred konaním volieb (do 29. 9. 2023) v úradných hodinách petrzalka.sk/uradnehodiny/ na adrese:

Kutlíkova 17, Bratislava, č. dv. 806 (8. poschodie),

- **v listinnej forme** tak, aby žiadosť o hlasovanie mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky bola doručená na adresu Mestská časť Bratislava-Petržalka, Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava, najneskôr v posledný pracovný deň pred konaním volieb (**do 29. 9. 2023**) v úradných hodinách petrzalka.sk/uradnehodiny/.

Žiadosť musí obsahovať nasledovné údaje o voličovi:

- meno a priezvisko,
- dátum narodenia,
- adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu, poschodie),
- kontaktné telefónne číslo.

Volič môže požiadať o hlasovanie do prenosnej volebnej schránky **aj v deň konania volieb**. Žiadosť musí byť v takom prípade adresovaná **okrskovej volebnej komisii**, v ktorej územnom obvode má volič **trvalý pobyt**, a ktorá ako jediná je oprávnená hlasovanie zabezpečiť.

Obyvatelia MČ Bratislava-Petržalka si môžu overiť príslušnosť k okrskovej volebnej komisii, a zároveň získať telefonický kontakt nasledovne: telefonicky, v deň konania volieb (30. 9. 2023) od 07:00 hod. do 22:00 hod. na telefónnych číslach 02/68 288 913, 02/68 288 822 alebo na webstránke VOLBY.PETRZALKA.SK

Martina Štefániková

ZOZNAM VOLEBNÝCH OKRSKOV A VOLEBNÝCH MIESTNOSTÍ PRE VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2023

VO	okr.	Volebná miestnosť	Ulica	Čísla domov
I.	1	SOŠ technická Vranovská 4	DARGOVSKÁ	1, 43, 45, 47, 49, 51, 59, 63, 65
			DUBNICKÁ	2, 4
			GOGOĽOVA	3, 9, 11, 16, 18, 26
			GORALSKÁ	43, 45, 47, 49, 49A, 51, 51A
			HARMANECKÁ	2, 4, 6
			KOPČIANSKA	8, 10, 78, 80, 82, 82D, 82H, 86, 88, 90
	2	SOŠ technická Vranovská 4	HANDLOVSKÁ	1, 1A, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 33A, 35, 39, 41, 45
			HROBÁRSKA	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12A
			JAROSLAVOVA	8, 10, 11, 12, 12A, 13, 15, 15A, 16, 17, 19, 21, 23
			KAUKAZSKÁ	16, 18, 41, 2939
			KEŽMARSKÉ NÁM.	1, 3, 4, 4A, 5, 6, 7, 7A
			KREMNICKÁ	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 33
			KRUPINSKÁ	2
			KUBÍNSKA	33, 35, 37, 39, 43, 44, 46, 48, 50, 53, 55, 57, 59, 62, 63, 67
			LEVOČSKÁ	3, 7, 7A, 11, 13, 24, 30, 32, 34, 38
			ĽUBIETOVSKÁ	2, 4, 4A, 6, 8, 12, 14, 16
			NÁBREŽNÁ	2, 4, 6, 8, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 24, 26, 34
			NOVOBANSKÁ	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
			OČOVSKÁ	2, 4, 6, 8, 10, 12
			PRI SMALTOVNI	1
RUSOVSKÁ CESTA	5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 22, 34			
PROKOPOVA	1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 48, 49, 50			
ÚDERNÍČKA	2, 2A, 2B, 4, 4A, 5, 6, 10, 11, 12, 24			
ULICA GUSTÁVA MALLÉHO	2			
ULICA ZÁVODU MATADOR	4 a ďalšie párne čísla			
3	SOŠ technická Vranovská 4	VILOVÁ	5, 6, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 19A, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37	
		VIEDENSKÁ CESTA	5, 7, 8, 26, 36, 37, 38	
		VRANOVSKÁ	2, 4, 6, 6A, 21, 27, 37, 39, 51, 53, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 63, 65, 67	
4	ZŠ Nobelovo nám. 6	BOHROVA	1, 3, 5, 7, 9, 11	
		KAPICOVA	1, 2, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 15	
5	ZŠ Nobelovo nám. 6	DALIBOROVO NÁM.	3	
		NOBELOVO NÁM.	6, 7, 8, 9, 10	
		RÖNTGENOVA	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20	
6	ZŠ Nobelovo nám. 6	PLANCKOVA	1, 2, 3, 4	
		ZÁPOROŽSKÁ	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 12	
		ZADUNAJSKÁ CESTA	1, 3, 4, 5, 6, 6A, 7, 8, 9, 16, 27	

7	ZŠ Nobelovo nám. 6	LENARDOVA	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18	
		PEČNIANSKA	1, 3, 5	
8	ZŠ Nobelovo nám. 6	PEČNIANSKA	7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29	
9	ZŠ Nobelovo nám. 6	GERCENOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 15	
		PEČNIANSKA	31, 33	
10	ZŠ Nobelovo nám. 6	GERCENOVA	2A, 2B, 4A, 6A, 6B, 6C, 8A, 8H, 17, 19, 21, 23, 27, 29, 31, 33, 35	
11	ZŠI Vlastenecké nám. 1	JUNGMANNOVA	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20	
		VLASTENECKÉ NÁM.	1, 3, 7, 8, 9, 10	
12	ZŠI Vlastenecké nám. 1	VAVILOVOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22	
13	ZŠI Vlastenecké nám. 1	VAVILOVOVA	24, 26	
		WOLKROVA	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21	
14	ZŠI Vlastenecké nám. 1	WOLKROVA	23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45	
15	ZŠ Černyševského 8	PIFFLOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11	
		MACHAROVA	1, 3, 5, 7, 9, 11	
16	ZŠ Černyševského 8	ČERNYŠEVSKÉHO	1, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 29	
17	ZŠ Černyševského 8	ČERNYŠEVSKÉHO	31, 33, 35, 37, 39, 40, 46	
		FARSKÉHO	4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 18	
18	ZŠ Černyševského 8	FARSKÉHO	20, 22	
		MÁNESOVO NÁM.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	
		KRASOVSKÉHO	13	
		MUCHOVO NÁM.	3, 4	
II.	19	SPŠE Hálova 16	HÁLOVA	2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
			16, 17, 18, 19, 20	
20	SPŠE Hálova 16	ŠEVČENKOVA	2, 4, 6, 8	
		PANÓNSKA CESTA	4, 4A, 8	
21	SPŠE Hálova 16	ŠEVČENKOVA	10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 32	
22	SPŠE Hálova 16	BELINSKÉHO	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15	
23	SPŠE Hálova 16	BELINSKÉHO	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	
		RUSOVSKÁ CESTA	46, 48, 50, 52, 54, 56	
24	ZŠ Prokofievova 5	ULICA ONDREJA ŠTEFANKA	2, 3, 5	
		ANDRUSOVOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9A, 9B, 10, 11	
25	ZŠ Prokofievova 5	ŠVABINSKÉHO	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18	
26	ZŠ Prokofievova 5	ŠVABINSKÉHO	20, 22	
		FEDINOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12	
27	ZŠ Prokofievova 5	FEDINOVA	14, 16, 16A, 18, 20, 22, 24	
		ŠEVČENKOVA	1, 3, 5, 7	
28	ZŠ Prokofievova 5	ŠEVČENKOVA	9, 13, 15, 17, 19, 25, 27, 29, 31, 33	
		PROKOFIEVOVA	4, 5, 14, 16	
		KOLMÁ	8	
29	ZŠ Tupolevova 20	MARKOVA	3, 5, 7, 9, 11, 13, 15	

		PAJŠTÚNSKA	1, 3, 5, 7, 9	
30	ZŠ Tupolevova 20	IĽJUŠINOVA	1, 4, 6, 8, 10, 12, 14	
		TUPOLEVOVA	1, 2, 3	
31	ZŠ Tupolevova 20	TUPOLEVOVA	4, 5, 6A, 6B, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	
32	ZŠ Tupolevova 20	TUPOLEVOVA	17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	
		JIRÁSKOVA	2, 4, 6, 8, 10	
III.	33	OA Dudova 4	ROVNIANKOVA	1, 2, 3A, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
		STAROHÁJSKA	4, 5, 6, 8, 10, 31, 35	
	34	OA Dudova 4	ROVNIANKOVA	12, 13, 14, 15, 16, 18
	35	OA Dudova 4	ROVNIANKOVA	20, 22, 24
		HROBÁKOVA	2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12	
	36	OA Dudova 4	HROBÁKOVA	1, 13, 14, 15, 20, 22, 24, 26, 32, 38, 40, 42, 44
	37	ZŠ Dudova 2	BRADÁČOVA	1, 2, 4, 5, 6
		BRATISLAVA-PETRŽÁLKA	obyvatelia s trvalým pobytom na obci	
		SÚPISNÉ ČÍSLO	325	
	38	ZŠ Dudova 2	ROMANOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 21, 22, 23
	39	ZŠ Dudova 2	ROMANOVA	33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 44, 46
	40	ZŠ Dudova 2	DUDOVA	1, 2, 4
		KUTLÍKOVA	1, 2, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 13A, 13B, 13C, 13D, 13E, 13F, 13G, 13H, 13I, 13J	
		AMBROSEHO	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19	
		ROMANOVA	24, 26, 27, 28, 29, 30, 32	
	41	ZŠ Gessayova 2	OSUSKÉHO	3, 3A, 3B, 3C, 3D, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30
	42	ZŠ Gessayova 2	OSUSKÉHO	32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46
	43	ZŠ Gessayova 2	GESSAYOVA	19, 20, 20A, 21, 23, 25, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47
	44	ZŠ Gessayova 2	NÁM. HRANIČIAROV	2, 2A, 4A, 4B, 6A, 6B, 8A, 8B, 10, 12, 14
	45	ZŠ Gessayova 2	NÁM. HRANIČIAROV	16, 18, 20
		OSUSKÉHO	1, 1A, 2	
		GESSAYOVA	2, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18	
	46	ZŠ Lachova 1	LACHOVA	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
	47	ZŠ Lachova 1	LACHOVA	26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 39
		FURDEKOVA	21	
	48	ZŠ Lachova 1	NÁM. HRANIČIAROV	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 17, 19, 21, 23, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39
		FURDEKOVA	23, 25	
	49	ZŠ Lachova 1	FURDEKOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 6A, 7, 8
	50	ZŠ Lachova 1	FURDEKOVA	9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19
IV.	51	ZŠ Pankúchova 4	HAANOVA	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 14A, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 31, 33, 35, 37, 39, 41
	52	ZŠ Pankúchova 4	HAANOVA	36, 40, 42, 44, 46, 48, 50
		MLYNAROVÍČOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6	
	53	ZŠ Pankúchova 4	MLYNAROVÍČOVA	7, 8, 9, 10, 11
		PANKÚCHOVA	1, 3, 4, 5, 6, 7	

54	ZŠ Pankúchova 4	MLYNAROVÍČOVA	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24
55	ZŠ Pankúchova 4	ŠUSTEKOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20
56	Bilingválne gym. C. S. Lewisa (Haanova 28)	ŠUSTEKOVA	21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 45, 47, 49, 51
		POLERECKÉHO	1, 2, 3, 5, 7, 9
57	Bilingválne gym. C. S. Lewisa (Haanova 28)	MAMATEYOVA	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8
		LUŽNÁ	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 17, 19, 21
		SOSNOVÁ	35, 37, 41, 43
		DOLNOZEMSKÁ CESTA	1
		KLOKOČOVA	1, 10, 41, 43, 49
		MÁJOVÁ	21
		POBREŽNÁ	1
58	Bilingválne gym. C. S. Lewisa (Haanova 28)	MAMATEYOVA	9, 10, 11, 12, 13
		BOSÁKOVA	3, 5A, 5B, 7, 9
59	Bilingválne gym. C. S. Lewisa (Haanova 28)	BLAGOEVOVA	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24
60	Bilingválne gym. C. S. Lewisa (Haanova 28)	BULÍKOVA	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25
		ŠUSTEKOVA	17, 19
		MAMATEYOVA	15
61	SŠSOŠ M. C. Sklodowskej 1	A. GWERKOVEJ	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33
62	SŠSOŠ M. C. Sklodowskej 1	JANKOLOVA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
		M. C. SKLODOWSKEJ	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41
63	SŠSOŠ M. C. Sklodowskej 1	MAMATEYOVA	14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30
		MEDVEĐOVEJ	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
64	SŠSOŠ M. C. Sklodowskej 1	MEDVEĐOVEJ	17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34
V.	PEVŠ Tematínska 10	STARHRADSKÁ	2, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18
		TEMATÍNSKA	1, 2, 4, 6, 7, 8, 10
		SÚPISNÉ ČÍSLO	3591, 3644, 4053, 6101, 6195, 6198
66	PEVŠ Tematínska 10	TOPOLČIANSKA	1, 3, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22
67	PEVŠ Tematínska 10	TOPOLČIANSKA	5, 7, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33
68	ZŠ Holíčska 50	SMOLENICKÁ	1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 14, 16, 18
69	ZŠ Holíčska 50	HOLÍČSKA	4, 6, 8, 12, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30
70	ZŠ Holíčska 50	HOLÍČSKA	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 23, 25
71	ZŠ Holíčska 50	BRANČSKÁ	1, 3, 5, 7, 9, 11
		HOLÍČSKA	17, 19, 21, 32, 34, 36, 40, 42, 46, 48, 50
72	SZŠ Strečnianska 20	ŠINTAVSKÁ	2, 6, 8, 10, 12, 14, 18, 20, 22, 26
		BUDATÍNSKA	1, 3, 5, 7, 9, 11
73	SZŠ Strečnianska 20	STREČNIANSKA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20
		BUDATÍNSKA	10, 12
74	SZŠ Strečnianska 20	BUDATÍNSKA	13, 15, 16, 16A, 17, 19, 20, 21, 22, 23
75	SZŠ Strečnianska 20	BUDATÍNSKA	24, 25, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 34A, 35, 37, 41, 43, 47
76	ZŠ Budatínska 61	BUDATÍNSKA	49, 51, 53, 55, 57, 57A, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75

	77	ZŠ Budatínska 61	BUDATÍNSKA	77, 79, 81
			LIETAVSKÁ	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16
			ZNIEVSKA	1, 3, 5, 7, 9, 11
	78	ZŠ Budatínska 61	ZNIEVSKA	13, 15, 17, 19, 21, 23, 38, 40, 42, 44
	79	ZŠ Budatínska 61	ZNIEVSKA	4, 6, 8, 10, 12, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36
VI.	80	CZŠ Beňadická 38	BEŇADICKÁ	17, 19
			LIETAVSKÁ	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15
	81	CZŠ Beňadická 38	BEŇADICKÁ	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15
	82	CZŠ Beňadická 38	BEŇADICKÁ	2, 4, 8, 10, 12, 14, 16, 20, 22, 28, 30, 32, 34, 36, 38
			VYŠEHRADSKÁ	29, 31, 33, 35, 37, 39
	83	Cirkevné konzervatórium Beňadická 38/A	ŠÁŠOVSKÁ	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16
			VYŠEHRADSKÁ	1, 3, 5, 6, 7
	84	Cirkevné konzervatórium Beňadická 38/A	VYŠEHRADSKÁ	8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 27
			VÍGLAŠSKÁ	2, 19, 21
	85	Cirkevné konzervatórium Beňadická 38/A	LABUTIA	
			VÍGLAŠSKÁ	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17
	86	ZŠ Turnianska 10	ĽUBOVNIANSKA	1, 3, 5, 7
			TURNIANSKA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10
			JASOVSKÁ	1, 12
	87	ZŠ Turnianska 10	KRÁSNOHORSKÁ	2, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22
			JASOVSKÁ	2, 4, 6
	88	ZŠ Turnianska 10	BETLIARSKA	9, 10, 11, 12, 19, 21, 22
			JASOVSKÁ	8, 10
			KRÁSNOHORSKÁ	1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15
	89	ZŠ Turnianska 10	BETLIARSKA	8B
			JASOVSKÁ	3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31
	90	Špec. ZŠ Žehrianska 9	JASOVSKÁ	33, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51
			JANÍKOVSKÉ ROLE	1
			SITNIANSKA	1, 2, 3
			URPÍNSKA	4
	91	Špec. ZŠ Žehrianska 9	BZOVÍCKA	2, 4, 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 36, 38
	92	Špec. ZŠ Žehrianska 9	HUMENSKÉ NÁM.	4, 5, 6, 7, 8
			JASOVSKÁ	37
			ĽUBOVNIANSKA	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18
	93	Špec. ZŠ Žehrianska 9	ŽEHRIANSKA	2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14
			ANTOLSKÁ	4, 6, 8
	94	LEON Centrum (Zuzany Chalupovej 5)	ZUZANY CHALUPOVEJ	7, 7A, 8, 8A, 9, 9A, 10, 10A, 10B, 11, 11A, 12, 12A, 13, 13A, 14, 14A, 14B, 15, 15A, 16, 16A, 17, 17A, 18, 18A, 18B
	95	MŠ Fialová 12	BÉŽOVÁ	2, 4, 6, 8
			FIALOVÁ	1 a ďalšie nepárne čísla, 2, 2A, 2B, 2C, 4, 4A, 4B, 6, 6A, 6B, 8, 8A, 10
			ŽLTÁ	1, 1A, 2, 2A, 2B, 2C, 2E, 2F, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8B, 8C, 8D, 8E, 8F, 8G, 8H, 9, 11, 12, 13, 13A, 14, 14A, 14B, 14C, 14D, 14E, 14H, 16, 16A, 16C, 16D, 16E, 16F, 16G, 16H, 16I, 18, 22B, 22C, 22D, 22E, 22G, 22H, 24, 24A, 24B, 24C, 24D, 24E, 24F, 24G, 26, 28, 30, 30A, 30B, 30C, 30D, 30E, 30G, 30H, 30I, 32A, 32B, 34

BRATISLAVSKÁ ŽUPA

V NOVOM PROJEKTE OBJAVUJE STRATENÉ A ZABUDNUTÉ DIELA

Bratislavský samosprávny kraj prebúda umenie vo verejnom priestore. Pri mapovaní diel tím oddelenia kultúry natrafil na cenné súsošie – a to na naozaj nečakanom mieste.

Na území Bratislavského kraja sa nachádza veľa umeleckých diel, mnohé sú však skryté i zabudnuté. Snahou Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) je oživiť tieto artefakty a vrátiť im vo verejnom priestore význam, ktorý si zaslúžia.

HLAVA V

Odborníci z BSK v súčasnosti intenzívne pracujú na tom, aby umenie vo verejnom priestore zmapovali. „Pri mapovaní nachádzame množstvo cenných umeleckých artefaktov v exteriéroch a interiéroch stredných škôl a internátov, zdravotných stredísk a ďalších zariadení vo vlastníctve BSK. Sú medzi nimi sochy a plastiky v parkoch a areáloch týchto zariadení, reliéfy, mozaiky a maľby na fasádach budov, ale aj vo vnútorných vestibuloch a miestnostiach,“ uvádza BSK.

Veľká časť diel bola vytvorená v období od 50. do 80. rokov 20. storočia ako súčasť výstavby verejných budov a zariadení. V tomto období totiž na základe platnej legislatívy – tzv. Hlava V – muselo pri každej novej stavbe s verejnou funkciou vzniknúť zároveň aj umelecké dielo, ktoré malo prispieť k skultúrneniu priestoru, a zároveň dávalo príležitosť umelcom pre ich tvorbu. Stavebník bol povinný na umeleckú výzdobu vyčleniť pol až dve percentá stavebného rozpočtu.

Samozrejme, časť takto zrealizovaného umenia nesie ideologickú

Súsošie Matka s dieťaťom od Jozefa Kostku bolo považované za navždy stratené. | Foto: BSK

pečať socialistického realizmu, no vďaka tomuto nariadeniu vzniklo aj množstvo hodnotných objektov od rešpektovaných tvorcov.

SOCHA NA TOALETE

Po identifikovaní a kunsthistorikom výskume plánuje BSK zverejniť diela na verejne prístupnom webovom mapovom portáli. Okrem fotografií odhalí aj príbehy a súvislosti, ktoré sa za nimi skrývajú.

Iste nebude medzi nimi chýbať ani unikátny objav z bratislavskej Petržalky. V Zdravotnom stredisku Záporožská, na nevyužívanej toalete, ktorá už roky slúži ako sklad, natrafili „pátrači“ z BSK na unikátne bronzové súsošie od významného slovenského sochára **Jozefa Kostku**. Dielo Matka

s dieťaťom, ktoré vytvoril v roku 1957, bolo dlho považované za nenávratne stratené.

Podľa správcu budovy sochu v minulosti našli zhodenú kameného podstavca pred budovou strediska. Podozrenie padlo na zlodějov kovov, ktorí by dielo pravdepodobne predali do zberných surovín. Či ich niekto vyrušil, alebo ho nevládali odniesť, sa už dnes nedozvieme. Každopádne, aby dielo nezmizlo, bolo umiestnené na nevyužívanej toalete. Tam súsošie čakalo na svoje opätovné objavenie dlhé roky. „Som rada, že sa socha objavila. V roku 2012 som pri mapovaní sôch našla len podstavec (jeho autorom je Štefan Belehradský, pozn. aut.) a nenapadlo mi ísť hľadať do interiéru. Pokladala som ju za stratenú,“ hovorí kunsthistorička **Sabína Jan-kovičová**, mimochodom, autorka unikátneho projektu Sochárske diela na území Bratislavy, v ktorom – spolu s historikom umenia **Roma-**

nom Popelárom – „skatalogizovali“ sochy a súsošia v jednotlivých častiach hlavného mesta. Nájdete ich aj na webe SUPISSOCH.sk.

KONFERENCIA O UMENÍ

Téme umenia vo verejnom priestore bude venovaný aj 14. ročník konferencie, ktorú Bratislavský kraj organizuje koncom septembra pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Bude sa na nej hovoriť aj o tom, aký význam má umelecká tvorba pre kultivovanie verejného priestoru.

Lucia Forman

Jozef Kostka (1912 – 1996)

Významný slovenský sochár, jeden zo zakladateľov moderného slovenského sochárstva. Narodil sa v Stupave, vyučil sa v dzbánkarskej dielni svojho strýka, známeho keramikára **Ferdiša Kostku**. Študoval na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe, neskôr dva roky na École des Beaux Arts v Paríži. V roku 1949 spoluzakladal Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave. Je autorom mnohých pamätníkov, medzi inými pomníka Víťazstva na Nám. E. Suchoňa v Bratislave, či Pomníka SNP pre Partizánske. Je tiež autorom súsoší Vďaka na bratislavskom Slavíne a Pomníka P. Štúra v Modre. Na svetovej výstave v Bruseli v roku 1958 získal striebornú medailu za reliéf Na brehu rieky. Zomrel v septembri 1996 v Bratislave.

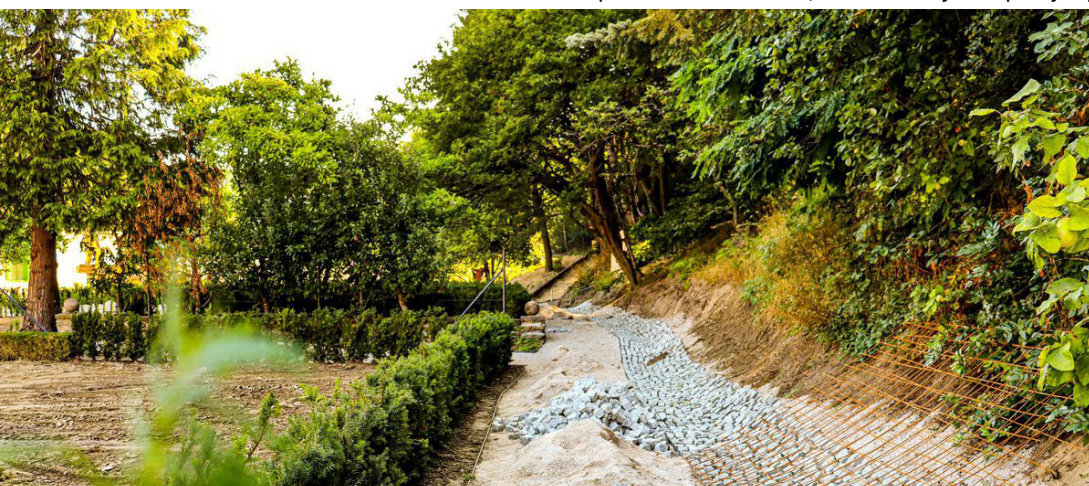
(Zdroj: wikipedia.sk)

BRATISLAVSKÁ ŽUPA REVITALIZUJE ZÁHRADU V MODRANSKOM KAŠTIELI

Kaštieľ v Modre otvorili po dlhej a precíznej rekonštrukcii v októbri 2022. Sídlí v ňom Malokarpatské osvetové stredisko. | Foto: Bratislavský samosprávny kraj

Projekt obnovy záhrady zahŕňa obnovu a rekonštrukciu vodných prvkov, teda jazera a fontán, či výmenu a doplnenie mobiliáru. | Foto: Bratislavský samosprávny kraj

Kaštieľ v Modre bol pôvodne mlynom

Pôvodný objekt pochádza z prelomu 16. a 17. storočia a slúžil ako mlyn s mlynicou a obytnou časťou. Stavba prešla postupne viacerými stavebnými úpravami a menila majiteľov. Kaštieľ nadobudol dnešnú podobu po romantickú úpravu zo začiatku 20. storočia, kedy sa stal reprezentatívnym a komfortným šľachtickým sídlom cisárskeho kancelára **Arthura Polzera**. Z tohto obdobia pochádzajú aj pozoruhodné a jedinečné úpravy areálu (záhrady) kaštieľa. V roku 1922 kúpil kaštieľ štát pre potreby Štátnej vinárskej a ovocinárskej školy. V súčasnosti je sídlom Malokarpatského osvetového strediska.

Kedysi spustnutá záhrada pri kaštieľi v Modre oživa. Práce na jej revitalizácii sú už v plnom prúde.

Bratislavský samosprávny kraj chce prinavrátiť záhrade modranského kaštieľa pôvodnú krásu i historickú hodnotu. „V roku 2022 sme verejnosti sprístupnili nádherný zrekonštruovaný kaštieľ v Modre, v ktorom bude pôsobiť unikátne kultúrno-kreatívne centrum pre celý malokarpatský región. V projekte oživovania historických a kultúrnych pamiatok pokračujeme revitalizáciou príľahlej záhrady,“ prezradil predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) **Juraj Droba**.

Podľa BSK doteraz posledné úpravy tohto zeleného miesta pochádzajú ešte zo začiatku 20. storočia. Je nenásilne prepojená s prírodnou krajinou, prítomné je ovocinárstvo, akcentujú tu okrasné rastliny. Romantickým prvkom parku je oválne jazierko s ostrovčekom, obopnuté zrkadlovito usporiadanými geometrickými obrazcami udržiavanej zelene.

Aktuálna revitalizácia historickej záhrady bude rešpektovať a zachovávať pôvodné prvky doplnené o ďalšie, ktoré vychádzajú zo súčasných potreby a požiadaviek návštevníkov. Projekt zahŕňa obnovu a rekonštrukciu vodných prvkov, teda jazera a fontán, či výmenu a doplnenie mobiliáru. V rámci revitalizácie zelene budú vybudované okrasné záhony a vyvýšené bylinkové záhony, ktoré prinesú do záhrady novú vrstvu krásy a interaktívnosti.

Po obnovení bude záhrada sprístupnená verejnosti, bude slúžiť ako oddychové a kultúrne miesto pre obyvateľov Modry a návštevníkov. Tí sa tu budú môcť stretávať na rôznych podujatiach, tvorivých dielnach, ochutnávkach, seminároch a pri iných komunitných príležitostiach – alebo si len posediť v záhrade a oddychovať.

„Práce v historickej záhrade kaštieľa v Modre prebiehajú na plný plyn. Aktuálne budujeme jazierko a skele- ník, napájajú sa fontány, upravujú chodníky a dosádzajú okrasné kríky. A nás to nesmierne teší, že sa spolu budeme môcť čoskoro stretávať na tomto nádhernom mieste, kde sa stretáva história so súčasnosťou,“ uzavrel riaditeľ Malokarpatského osvetového strediska (MOS) v Modre **Roman Maroš**.

Michal Feik, riaditeľ odboru komunikácie a propagácie BSK

ÚSPEŠNÝ PROJEKT 1. ROČNÍKA KOMUNITNÝCH GRANTOV: PUMPPARK PETRŽALKA

V 1. ročníku programu Komunitné granty od Nadácie Veolia Slovensko uspel aj projekt občianskeho združenia Bajkslava, ktorý sa venuje organizovaniu aktivít podporujúcich život komunity v areáli PumpPark Petržalka.

Zámerom grantového projektu bolo upraviť zanedbaný priestor, vysadiť trvalú zeleň a osadiť drobný mobiliár. Krátko zhodnotenie realizácie nám poskytla **Eva Uhliariková**, predsedníčka OZ Bajkslava.

Tento jedinečný dobrovoľnícky projekt a komunita, ktorá sa popri jeho budovaní utvorila, nás ustavične nabíja chuťou do práce a energiou zo zmysluplného využitia voľného času. Preto sa snažíme venovať mu pozornosť, ktorú si naozaj zaslúži.

Po etapovitej realizácii je dnes prestavba areálu zo stavebnej stránky dokončená.

Intenzívne využívanie areálu však prináša podnety, ktoré je potrebné riešiť.

V priebehu roka 2022 sme teda pozbierali a zapracovali podnety od komunity na ďalšie zveľadenie areálu. V časti, kde sa nachádzali náletové dreviny a burina, sme už dávnejšie plánovali vysadiť trvalú zeleň a osadiť drobný mobiliár. Na tento zámer sa nám podarilo získať finančnú podporu z grantovej

Vďaka grantu od Veolie skrášlila PumpPark kultivovaná zeleň. | Foto: OZ Bajkslava

schémy Nadácie Veolia Slovensko vo výške 3 000 eur.

Pár týždňov sme vymeriavali, počítali, plánovali a nakoniec spoločne so sadovou architektkou zostavili zámer, nakúpili materiál a s pomocou techniky pripravili priestor na výsadbu a spevnenie svahov. Potom sme už aj spolu s dobrovoľníkmi z radov zamestnancov spoločnosti Veolia Energia Slovensko, a. s., burinu odstránili, zanedbaný podklad rekultivovali a vysadili vhodné trvalky a osadili prvky na sedenie alebo na odkladanie vecí športujúcich. Pribudli tak pôdopokryvné kríky, ktoré spevnia svahy spolu s betónovými tvárnicami a s dre-

venými doskami, plot, ktorý usmerňuje pohyb jazdcov, poriadne lavičky a kôš na odpadky.

Areál sa tak stal opäť o niečo príjemnejším pre všetkých návštevníkov.

Vysadenej zeleni sa v súčasnosti mimoriadne dobre darí, pravidelne ju polievame a čistíme od odpadkov. Treba povedať, že odpadkov je čoraz menej, a tak sa potvrdzuje fakt, že prostredie kultivuje aj správanie ľudí, ktorí sa v ňom pohybujú.

Ďakujeme veľmi pekne za podporu a prajeme úspechy ďalším žiadateľom o grant.

Eva Uhliariková, predsedníčka OZ Bajkslava

DETSKÁ EKONOMICKÁ UNIVERZITA: ŠTUDENTI SA UČILI O TOM, KTO ZÁSOBUJE TEPLOM PETRŽALKU

O2 Športová akadémia Mateja Tótha dostala už tretí rok možnosť zaradiť sa k prednášajúcim na Detskej ekonomickej univerzite v Bratislave. Spolu s partnerom Veolia Energia Slovensko, a. s. poskytli malým študentom množstvo cenných informácií na tému: Pravda o klíme – čo sú klimatické zmeny.

Najprv sa deti dozvedeli množstvo informácií o činnosti spoločnosti Veolia. Napríklad aj o tom, že je celosvetový líder v poskytovaní environmentálnych služieb a ponúka technologické riešenia v oblasti odpadového hospodárstva, vodohospodárskych a energetických služieb. **Mária Bedleková, riaditeľka O2**

Športovej akadémie Mateja Tótha, im vysvetlila prečo a ako spolupracujú tieto dve organizácie a čo ich spája.

Dôležitou témou boli klimatické zmeny. Čo ich spôsobuje, čo je skleníkový efekt a ako môžeme pomôcť zachrániť našu planétu. Následný environmentálny kvíz deti zvládli na výbornú.

Keďže medzi hlavné činnosti spoločnosti Veolia Energia Slovensko, a. s. patrí výroba a distribúcia tepla a teplej vody, spoločnosť umožnila študentom Detskej ekonomickej univerzity v Bratislave nakuknúť do zákutí kotolne, teda tam, kde sa takáto voda a teplo vyrábajú a distribujú.

Deti prebádali jednu z kotolní, ktorá zásobuje teplom a teplou vodou bytové domy na najľudnatejšom sídlisku na Slovensku, v Petržalke. Počas prehliadky mali možnosť overiť si teoretické vedomosti nadobudnuté v auditoriu. Oboznámili sa nielen s tým, ako sa vyrába teplo a teplá voda, ale aj

s tým, ako sa teplá voda dostane až do radiátorov alebo do vodovodných batérií u nás doma. Zaujímalo ich tiež, koľko domácností zásobuje teplom jedna takáto kotolňa, ako prebiehajú odstávky teplej vody a čo sa deje, keď nastane porucha potrubia.

Sme radi, že aj O2 Športová akadémia Mateja Tótha môže byť súčasťou výučby mladej generácie k zodpovednosti za budúcnosť našej planéty.

Mária Bedleková, riaditeľka O2 Športovej akadémie Mateja Tótha

KOMUNITNÉ GRANTY

ZÍSKAJTE
FINANCIE NA SVOJ
PROJEKT

Máte dobrý nápad

ako vo vašom okolí niečo skrášliť, skvalitniť, postaviť či opraviť?
Teraz máte príležitosť na to, aby ste ho uskutočnili.

Prihláste svoj projekt do 30. septembra 2023

do programu
Komunitné granty a spoločne
**zlepšime kvalitu života
v Petržalke.**

Prihlášku a viac informácií nájdete na stránke

www.nadaciaVeolia.sk

TEŠÍME SA NA VAŠE PROJEKTY!

DOM KULTÚRY ZRKADLOVÝ HÁJ OSLAVUJE TRIDSIATKU

Na okružle výročie legendárneho petržalského kulturáku pripravila mestská časť bohatú nádielku podujatí.

Oslava 30. výročia Domu kultúry Zrkadlový háj sa začne v **sobotu 16. septembra**. Vstup na podujatie je voľný a na svoje si prídu všetky vekové kategórie. Malí diváci sa môžu tešiť o 10:00 na detský folklórny súbor **Hájenka** s divadelným predstavením Don Šajn, o 17:00 ich **Šašo Ľuboš** pobaví vystúpením, na ktoré o 18:00 nadviaže cirkus **Cirkuskus** s akrobatickou šou vytvorenou špeciálne pre DK Zrkadlový háj. V rytmoch balkan beats návštevníkov roztancuje kapela **Malalata** (19:00). Veľkolepý záver, audiovizuálnu show premietanú na budovu „Zrkadláč“, zabezpečí umelecké zoskupenie **TRAKT**. Premietat' sa bude o 21:00 a 21:30.

Ďalšie veľké podujatia sú pripravené v októbri a novembri. **STÁLE V KLUBE ZA ZRKADLOM** sa uskutoční 14. októbra a bude venované klubovej tradícii a Klubu za Zrkadlom, ktorý sa podarilo tento rok obnoviť.

V novembri (25. 11.) sa predstaví **Slovenský Ľudový umelecký súbor (SĽUK)** s reprezentatčným programom. Oslavu doplnia sprievodné podujatia – výstava fotografií DK ZH, divadelné predstavenia na tému kultúrnych domov či divadelná inscenácia o Petržalke.

Blížšie informácie si môžete prečítať v nasledujúcich číslach novin Naša Petržalka.

Dom kultúry Zrkadlový háj dostavali v roku 1992, otvorili ho o rok neskôr. | Foto: Ivana Vrabľová

FESTIVAL ZMIERENIA PRIBLIŽÍ KULTÚRNU JEDINEČNOSŤ MINORÍT

FESTIVAL ZMIERENIA 2023 v sebe spája dva medzinárodné pamätné dni – 1. Európsky deň židovskej kultúry a dedičstva a 9. 9. Deň obetí holokaustu a rasového násillia. Kultúrne zariadenia Petržalky sa návštevníkom snažia každý rok priniesť nový a zaujímavý pohľad na túto tému v rôznych podujatiach – od historických a kultúrno-antropologických prednášok až po koncerty prezentujúce tvorbu týchto menšín.

V sobotu **9. septembra o 19:00** sa v **DK Zrkadlový háj** predstaví

Ľudová hudba Pokošovci a Jana Ambrózov v programe **Šumiac, môj Šumiac**.

V nedeľu **10. septembra** sa bude v **DK Lúky** o 17:00 na panelovej diskusii debatovať na tému Cudzinci v cudzej zemi, o 19:00 zahrá **Metropolitný orchester Bratislava** operetné melódie židovských autorov a hudbu z filmu Schindlerov zoznam.

Podujatie je realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

KRÚŽKY A KURZY V DK LÚKY A CC CENTRE

V septembri sa začína krúžková a kurzová činnosť v DK Lúky a CC Centra. Všetky potrebné informácie sa dozviete na **Dni otvorených dverí 6. a 7. septembra** od 15:00 do 18:00 hod v DK Lúky a CC Centre, informovať sa môžete aj mailom na ccc@kzp.sk a dkl@kzp.sk. A z čoho si môžete vybrať?

DK Lúky: Výtvarný krúžok pre deti • Grafomotorické cvičenia pre deti predškolského veku • Tvorivý ateliér • Tanečno-gymnastická príprava • Folklórik – hudobno-pohybová aktivita na Ľudovú

nôtu • kurzy Zdravotné cvičenie • Svet zdravia – Joga • Happy Dance Kids • Latino Dance • stolný tenis.

CC Centrum: Výtvarný kurz pre deti od 7 do 14 rokov, pre mládež a dospelých či pre seniorov • Keramický kurz pre deti od 5 do 8 rokov, od 9 do 14 rokov, pre mládež a dospelých či pre seniorov • pohybové kurzy Hopsasa • Pila-kojoga • Cvičenie pre petržalské seniorky • Ľahkosť a ladnosť na tanečnom parkete.

Stranu pripravil Matej Oravec, Kultúrne zariadenia Petržalky

LADIES NIGHT: MOJA TUČNÁ GRÉCKA SVADBA 3

Po letnej prestávke je tu opäť špeciálny filmový večer nielen pre ženy s romantickou komédiou **Moja tučná grécka svadba 3**. Hrdinovia legendárnej komédie sa vrátia, aby ukázali, čo všetko sa môže stať, keď sa bláznivá rodina rozhodne hľadať svoje korene.

Vo štvrtok **28. septembra o 18:00** v **Artkíne za zrkadlom** v **DK Zrkadlový háj** sa tak okrem skvelého filmového zážitku a pôžitku z nádherných lokácií Grécka opäť môžete tešiť na welcome drink, profesionálne líčenie, tombolu so zaujímavými cenami a skvelý filmový zážitok.

50 ROKOV
SÍDLIŠKA
PETRŽALKA

**JURAJ BARTOŠ:
PETRŽALKA**

**8. - 29. 9. 2023
CC CENTRUM**

kurátor: Martin Kleibl

50
PETRŽALKA
1973 - 2023

KZP
KULTÚRNE ZARIADENIA
PETRŽALKA

**KNIŽNICA
PETRŽALKA**

ČO SA MUSELO ČÍTAŤ V 19. STOROČÍ A ČO BOLO ZAKÁZANÉ?

Petržalská akadémia vzdelávania pokračuje prednáškami aj po letných prázdninách. Historik Roman Holec, priblíži fenomén čítania v 19. stor. na Slovensku, ktorý spracúva populárno-vedeckou formou aj v Knihe o čítaní.

KNÍŽNICA Petržalská akadémia vzdelávania pokračuje prednáškami aj po letných prázdninách. Historik **Roman Holec**, priblíži fenomén čítania v 19. stor. na Slovensku, ktorý spracúva populárno-vedeckou formou aj v Knihe o čítaní. Devätnásť storočie bolo v európskych dejinách storočím veľkého prerodu vo všetkých

oblastiach. Revolúcie menili krajiny na poli politickom, priemyselnom i vzdelanostnom. Prirodzene so zlepšujúcim vzdelaním, začalo sa i viac čítať – a to aj v našich končinách. No ako to už býva, literatúra mala svoje limity, najčastejšie politické.

Nástroj politickej moci

V storočí národovectva mala kniha významné národno-politické poslanie a nebolo preto vôbec jedno, čo ľudia čítali. Aj beletria a jej autori boli v službách ideológie a často významne vstupovali do politických zápasov. Preto dobrodružná, detektívna a Púboštná literatúra, ale i ľahšie žánre boli zakazované

– rovnako tak „protislovenské“ alebo mravy ohrozujúce a dekadentné zahraničné publikácie.

Bohatá edičná činnosť českých vydavateľstiev otvárala cestu k svetovej literatúre, diela ruských autorov mali zase slovenských čitateľov povzbudzovať a posilňovať v slovanskom povedomí.

A čo teda viedlo v 19. storočí ľudí, aby siahli po knihe? Aj o tom porozpráva profesor Roman Holec na ďalšej z prednášok Petržalskej akadémie vzdelávania v **pondelok 11. septembra o 17:30 v Miestnej knižnici Petržalka na Prokofievovej 5.**

Do Petržalskej akadémie vzdelávania sa môžete prihlásiť mailom na nemethova@kniznicapetrzalka.sk alebo telefonicky na tel. č. **02/62 52 01 89.**

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Viera Némethová, Miestna knižnica Petržalka

FESTIVAL KINEDOK V KNIŽNICI: V ŽIARE TÓNOV

KNÍŽNICA **Tsotne Zedginidze**, 10-ročný klavirista a skladateľ z Gruzínska, je niekedy prirovnávaný k Mozartovi. Žije so svojou charizmatickou babičkou Ninou, ktorá je Tsotneho opatrovatelkou, učiteľkou a manažérkou jeho medzinárodnej kariéry. Režisér **Alexander Koridze** v snímke **V žiare tónov** zachytil talentovaného hudobníka. Jemne vyvažuje perspektívu zázračného dieťaťa s pohľadom vonkajšieho pozorovateľa a skúma trpkú realitu výchovy

tínedžera, pre ktorého sa hviezdna sláva javí ako nevyhnutná.

Film **V žiare tónov** (2021) uvádza **Klub pod terasou** (miestna knižnica na Vavilovovej 26) v rámci festivalu Kinedok v **piatok 22. 9. o 17:30.**

Viera Némethová

VÝSTAVBA SÍDLISKA PETRŽALKA 1973-2000

KNÍŽNICA Ako sa rodilo najľudnatejšie sídlisko strednej Európy? Výstava unikátnych fotografií doplnených zaujímavými informáciami v **Klube pod terasou**, v zrekonštruovanej pobočke knižnice na **Vavilovovej 26**,

približuje začiatky sídliskovej Petržalky v niekoľkých oblastiach – zdravotníctvo, kultúra, výstavba, priemyselná zóna a umenie.

Expozícia potrvá **od 22. 9. do 31. 12.** v čase otváracích hodín pobočky.

Prvýkrát do školy, prvýkrát do knižnice

Všetkých prváčikov - školáčikov a prvákov - študentov **zdarma** zaregistrujeme vo všetkých pobočkách Miestnej knižnice Petržalka počas celého školského roka **2023/2024** (od 4. 9. 2023 do 28. 6. 2024).

INZERCIA

**RENOVÁCIE
SCHODOV
AJ VO VAŠOM
PANELÁKU**

LM-servis
...na detaile záleží.

- **brúsenie** schodov
- **ošetrenie** pohľadových betónov
- **renovácia** terazzo a kamenných povrchov

0917 443 003 | info@lm-servis.sk
www.lm-servis.sk

FC PETRŽALKA CHCE POTEŠIŤ DIVÁKOV VÝSLEDKAMI I KOMFORTOM

Kým jesenná časť sezóny sa v niektorých športových odvetviach ešte nerozbehla, dianie na zelených trávnikoch je v plnom prúde.

V rozbehnutom ročníku II. futbalovej ligy nechýba ani FC Petržalka - čiernobieli mali v čase uzávierky za sebou päťicu zápasov. Tabuľkové ciele klubu sú podľa spolumajiteľa Mariána Fridricha pomerne jasné. „V minulej sezóne sme skončili dvanásti, tento rok sa chceme určite posunúť vyššie. Na prestupovom poli sa nám nepodarilo úplne všetko, čo sme chceli, horná polovica tabuľky je ale napriek tomu jasným cieľom,“ uviedol zakladateľ renomovanej spoločnosti Pixel Federation. Vyššie umiestnenie v tabuľke podľa neho pritiahne aj ďalších divákov.

NOVINKY PRE VŠETKY VEKOVÉ KATEGÓRIE

Práve navýšenie návštev na domáce zápasy a zvýšenie komfortu divákov považuje Fridrich za ďalšie dôležité ciele aktuálneho ročníka druhej futbalovej ligy. „Aj preto sme priniesli viaceré novinky. Ide napríklad o pridanie druhého bufetu či fashopu. Diváci si tak môžu kúpiť niečo v našich farbách a ešte vyšperkovať svoj vzťah ku klubu. Zaviedli sme tiež KIDS a PINK zónu, kde si deti môžu užiť preliezky a atrakcie a mamy si zas môžu oddychnúť pri káve. Všeobecne chceme vylepšiť vzťah medzi klubom a divákom,“ hovorí odhodlane.

Spolumajiteľ klubu zároveň opakovane potvrdzuje, že cieľom nateraz nie je postup do najvyššej slovenskej súťaže, ale stabilizovanie klubu v strede tabuľky. V prípade postupového zázraku by bol problémom aj aktuálny štadión. „Nesplňa kritériá pre Niké Ligu. Či

Súboj Oduka Ogagu, jednej z afrických posíl klubu. | Foto: FC Petržalka

už ide o kapacitu, vstupy, parkoviská, ale tiež existujúci vybrievaný trávnik,“ vysvetľuje Fridrich.

NEVDARENÝ MINULÝ ROČNÍK

Petržalčania vlni svojich fanúšikov umiestnením nepotešili – sezónu ukončili až na 12. priečke tesne nad pásmom zostupu. „Neprospelo nám, že chlapci mali troch trénerov. Verím, že v tejto sezóne bude naše mužstvo kvalitnejšie. Podľa môjho názoru je pre tento ročník lepšie poskladané. Vlni sa stavilo na niekoľko zručnejších mien a hráčov, ktorých fanúšikovia mohli poznať z pôsobenia v Petržalke. Úplne to však nefungovalo. Tentokrát sme stavili na menej známe mená. V komentároch sa nám už po troch kolách vyryjili komentáre, že tím je slabý a bude hrať o záchranu. Herný

prejav však nezodpovedá nižšiemu počtu bodov, ktoré sme v nich získali. Som rád, že sme zaváhaná odčínili výhrou 7:0 v Šamoríne,“ vysvetľuje Fridrich príčiny neúspechu.

NOVÁ POSILA POTREBUJE ČAS

Medzi novicov v tíme patrí aj Matija Babovič. Srbský útočník, ktorý do Petržalky prišiel z vypadávajúcej Dubnice, sa gólovo presadil až vo štvrtom ligovom zápase pri výhre 7:0 nad Šamorínom a v sekcii komentárov sa dočkal nejednej kritiky. „Rozhodne by som ho nezatracoval. Pracuje aj s mentálnym koučom, ktorého máme v klube najnovšie k dispozícii. Verím, že u nás zapadne a rozbehne sa,“ obraňuje novú posilu Fridrich.

Jednoznačným oživením tímu sú aj viacerí hráči z Afriky, ktorí sa v základnej zostave objavovali už počas minulej sezóny. „Conan je vynikajúci stopér, veľmi šikovný je Ogaga na krídle. Jeho snom je hrať za Manchester City. Zatiaľ na to ešte nemá, no je cieľavedomý a má kvalitu,“ hovorí Fridrich s úsmevom.

PRESTUPOVÝ TRH AJ NA MESSENGERI

Nielen futbalových laikov by mohlo zaujímať, akým spôsobom sa druholigová Petržalka dostala k angažovaniu päťice afrických posíl, ale tiež ďalších nováčikov v tíme. „Pri získavaní hráčov nás veľmi často kontaktujú ich agenti. Občas sa to dokonca deje cez facebookový Messenger, no vo väčšine prípadov agenti kontaktujú priamo manažéra klubu a rieši sa, či typologicky potrebujeme daného hráča. Zväčša príde na skúšku, aby sme si ho preverili. Nemusí ísť ani o prípravný zápas, postačuje nám vidieť ho na tréningoch. Agenti, ktorí vás oslovia, prípadne samotný hráč, majú tiež video, ktoré si viete pozrieť a zhodnotiť jeho hru,“ objasňuje spolumajiteľ klubu.

Doménou na prestupovom trhu z pohľadu Petržalčanov je však aj naďalej slovenský región. „V rámci skautingu sledujeme druhú ligu a tiež vrch tretej,“ doplnia Fridrich.

ÚSPEŠNÁ MLÁDEŽ

Kým v A-tíme nevládla s vlaňajšou sezónou spokojnosť, opak nastal v kategórii dorastu. Petržalckí mladíci do 19 rokov obsadili v tabuľke najvyššej súťaže tejto kategórie fantastické 3. miesto, pričom ešte šesť kôl pred koncom sezóny boli dokonca na čele.

„Skvelé je, že týchto mladých hráčov sa nám darí zapracovať do A-tímu a takéto nastavenie má aj súčasný tréner Michal Kuruc zo svojich predošlých pôsobísk. Viacerí z týchto chalanov už nazbierali minúty v druhej lige. Takáto filozofia je dôležitá aj pre budovanie ďalších ročníkov našej devätnástky. Pre hráčov, ktorí majú pätnásť,

šestnásť či sedemnášť rokov môže byť Petržalka zaujímavá. Keď vidia, ako sa zapracovali ich rovesníci či o pár rokov starší chlapi, a rovnako tak si všímajú umiestnenie nášho dorastu v tabuľke, je pre nich náš klub zaujímavý,“ teší sa Frídrich.

PETRŽALČANIA AJ V REPREZENTÁCII

Ďalším dôkazom skvelej petržalskej práce s mládežou sú aj reprezentačné pozvánky pre zástupcov FC. „Smolu mal Viktor Sliacký, ktorý mal cestovať na majstrovstvá sveta do Argentíny, no tesne predtým sa zranil. Je dosť možné, že by tam odobral nejaké minúty, no aj o tom je futbal. V kategórii do 19 rokov si zas na majstrovstvách zabrali Rízníč s Kachničom a viacero našich bráťov bolo

aj v mladších výberoch, napríklad do 15 rokov,“ približuje Frídrich.

Rozporuplný hrací čas Petržalčania hrajú svoje domáce zápasy už tradične v nedeľu o 10:30. Čoraz viac si však fanúšikovia pýtajú zmenu hracieho času a s touto myšlienkou koketuje aj samotné vedenie klubu. „Z môjho pohľadu ide o tradíciu, ktorá ale vznikala v iných časoch. Kedysi Petržalka konkurovala Slovanu či Interu, na ktoré chodievalo 30-tisíc ľudí. Dnes konkurujeme nákupným centrom a detským kútikom, ale tiež napríklad streamovacím platformám ako Netflix. Úprimne, ak by ste zakladali nový klub, zrejme by vám ani len nenapadlo nastaviť hrací čas na nedeľu 10:30. Aj naďalej teda hľadáme kompromis toho, čo by fanúšikom vyhovovalo najviac,“ uzatvára Frídrich.

Dávid Pavlík

125 ROKOV FC PETRŽALKA

FC Petržalka je najstarší futbalový klub v Bratislave a druhý najstarší klub na Slovensku, založený v roku 1898 pod názvom Pozsonyi Torna Egyesület (PTE, Prešporský telocvičný spolok). Medzi fanúšikmi je obľúbená prezývka klubu Engerau, podľa historického nemeckého názvu Petržalky.

Najväčšie úspechy:

- Fortuna liga** – víťaz v rokoch 2005, 2008
- Slovenský pohár** – víťaz 2004, 2008
- Slovenský superpohár** – víťaz 2005, 2008
- I. SNL – 2. čs. liga** – víťaz 1981, 1984
- Druhá liga** – víťaz 1996
- Liga majstrov UEFA** – skupinová fáza 2005
- Pohár UEFA** – šiestnásťfinále 2006

Úspešní odchovanci: Zoltán Kontár, Branislav Niňaj, Richard Lásik, Martin Mikulič

Strieborný tím z Francúzska - zľava Matteo Sanson, Andrej Adamovič a Max Lörinčík s trénerom Jánom Lörinčíkom. | Foto: TK Petržalka

PETRŽALSKÝ TENIS NA VÝSLNÍ

Mladí slovenskí tenisti získali strieborné medaily na majstrovstvách Európy tímov do 12 rokov.

V trojčlennom družstve, ktoré vo francúzskom Dijone viedol kapitán **Ján Lörinčík**, nechýbala dvojica talentov z TK Petržalka – **Max Lörinčík**

a **Andrej Adamovič** plnili rolu tímovej jednotky a dvojky. Družstvo doplnil Matteo Sanson z klubu Slavia STU Bratislava.

Vydarený august podčiarkol tím TK Petržalka triumfom na **Majstrovstvách Slovenska družstiev do 12 rokov**. Výber v zložení Max Lörinčík, Andrej Adamovič, Martin Adamča, Leonard Nipča, Milan Gal, Jakub Šatánek a Oliver Kozel pod taktovkou kapitána Jána Lörinčíka zdolal vo finále tím Michaloviec hladko 6:1.

Dávid Pavlík

Preschnuté korony pajaseňov žliazkatých môžu byť bezpečnostným rizikom. Foto: wikimedia.com

PETRŽALKA REALIZUJE BEZPEČNOSTNÝ OREZ INVÁZNYCH DREVÍN

Korony extrémne preschnutých pajaseňov žliazkatých treba po aplikácii herbicídu redukovať.

K boju s inváznymi rastlinami pristupuje Petržalka zodpovedne. Zmapovanie invázných drevín a kontrola ich zdravotného stavu boli prvými krokmi samosprávy v rámci opatrení na zamedzenie šírenia invázných druhov. V súčasnosti sa na území mestskej časti nachádza **2 890 kusov** invázných drevín z toho 815 pajaseňov žliazkatých.

V letnom dvojčísle Našej Petržalky sme vás informovali, že v rámci

plánovanej redukcie tento rok po prvý raz mestská časť zrealizovala chemickú injekciu pajaseňa žliazkatého. Počas leta bolo najinjektovaných vyše 270 vybraných jedincov.

Po aplikácii herbicídu stromy začnú postupne usychať. Keďže je potrebné, aby uschla nielen nadzemná, ale aj podzemná časť, dreviny sa môžu odstrániť až po úplnom odumretí, zvyčajne po dvoch rokoch od aplikácie herbicídu.

Stav niektorých „schnúcich“ jedincov môže predstavovať bezpečnostné riziko, preto ich zamestnanci referátu zelene pravidelne kontrolujú. „Zistili sme, že na takmer 140 jedincoch bude potrebné urobiť bezpečnostný a redukčný orez koruny, odlabiť ju od suchých konárov,“ vysvetlil **Adrián Ševeček**, vedúci referátu zelene. Niekedy sa kvôli ochrane života, zdravia a majetku takýto orez musí vykonať až na troch štvrtinách nadzemnej časti injektovaného stromu – čo sa práve v tomto čase deje. „Ide o presne zadané jedince, ktoré majú väčšiu časť koruny vyschnutú a nachádzajú sa v miestach, kde je vysoký pohyb obyvateľov a kde by prípadným pádom mohlo dôjsť k zraneniu človeka, či poškodeniu majetku,“ uzavrel Ševeček.

Martina Štefániková

„Súhlasím, že masový konzumný spôsob života, ktorý nám predávajú ako ‚krásu‘, je v skutočnosti ohavný a neponúka mi ani trochu z estetického potešenia, ktoré nachádzam napr. pri...“ (dokončenie je v tajničke).

ALBATROS MEDIA

V minulom čísle sme omylom uverejnili starú krížovku, ospravedlňujeme sa. Správnu tajničku nájdete až teraz. Ďakujeme za pochopenie.

Výhercom tajničky z čísla 7-8/2023 sa stáva **Eleonóra Jandeková**, výherkyňou sudoku **Mária Pinkeová**. Gratulujeme!

V septembrovom čísle opäť hráte s vydavateľstvom Albatros o tretí román z dielne írkej autorky Sally Rooney **Krásny svet, kdeže si**. Držíme palce!

<p>Pomôcky: OLP, ogivi, Taz, Evíti, Omate</p>						Udierala nohou	Obleklo	Dolná končatina	Cyklosporín A (skr.)	Eurotunnel (skr.)	3. časť tajničky	Spôsobuje tiktot
Prvopis												
Odokry												
Škvrna na koži										Európsky klub (skr.)		
Domáce meno Aleny									Nasilu tlačí, strká	Preraz		
Akváriová rybka								Citoslovce nadšenia				
Konzumuje								Pruhy v ľadovci				Mužské meno (8.3.)
Autor: Blah.	Chem. zn. lítia	Ľovitá hornina	Cicala	Televízny prijímač	Ego			Rúcho (kniž.)				
					Dvojláska			Peruánske sídlo				
5. časť tajničky								Oklamal (hovor.)				
								Vyberaná spoločnosť				
Mesto na Považí								Rus. meno (Emília)				
								Slovenský hokejista				
Pomôcky: naos, Kéna, Anoaia								Časť tela			Úrazová nemocnica	
								Muzikál s Madonnou			Okresalo	
Prvá žena (bibl.)								Vyhýbat' sa, (po Esper.)			Office Central	
								Snívala (kniž.)			Nerozumnosť (lek.)	Majstrov. Európy (skr.)
Predpona (oddeliť)								2. časť tajničky			Atóm, po česky	
								Ženské meno (2.2.)			Sibírska rieka	
Určila cenu											Rúbeme	
											Varením pripravme	
Závodný klub (skr.)								Ženské meno			Cela (kniž.)	
								Pichali			Srbský futbalista	4. časť tajničky
Stíkla											Nakričí	
											Každý deň	
Rastlinná droga								Čudo, zázrak			Alód, po česky	
								Hlas kačice			Iónium (zn.)	
Ruský súhlas								Polostrov na Aljaške			Rieka pri Omsku	
								Stávka, po anglicky			Temrava	Venoval, daroval
Zvuk hada												
Zvratné zámeno								Finančný úpadok				Editor (skr.)
								Národná liga (skr.)				Emisná banka (skr.)
1. časť tajničky											Hranica na poli	
Usadená hornina								Anglické ženské meno (Eva)			Výrobca obuvi	

Odpovede zasielajte na e-mail noviny@petrzalka.sk do **20. septembra 2023** v predmete správy so slovom Tajnička.